

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Co/65/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116200084
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 07. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Lajoš
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:8116200084.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Lajoša a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Andreja Radomského v sporovej veci žalobcov: 1/ A. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. XXX/XX, XXX XX D., 2/ E. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom G. XXX, XXX XX G., 3/ H. I. J., D. J., nar. XX. XX. XXXX, bytom K. L. XXX/XX, XXX XX G., 4/ A. E., nar. XX. XX. XXXX, bytom G. XXXX/XX, XXX XX M., 5/ N. L., nar. XX. XX. XXXX, bytom K. XXXX/XX, XXX XX G., 6/ O. E. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom F. G. XX/X, XXX XX G., 7/ A. L., D. P., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q. XX/X, XXX XX P., 8/ O. R., nar. XX. XX. XXXX, bytom K. XXX/XX, XXX XX S., 9/ L. R., nar. XX. XX. XXXX, bytom K. XXX/XX, XXX XX S., 10/ A. P., D. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom F. G. XX/X, XXX XX G., 11/ M. P., nar. XX. XX. XXXX, bytom F. G. XX/X, XXX XX G., 12/ D. M., nar. 09. XX. XXXX, bytom M. XXX/X, XXX XX M., 13/ O. T., nar. XX. XX. XXXX, bytom G. R. XXXX/XX, XXX XX J., 14/ D. L., nar. XX. XX. XXXX, bytom U. G. XXXX/XX, XXX XX S. S., žalobcovia 1/, 2/, 3/, 4/, 7/, 8/, 9/, 12/, 13/, 14/ právne zastúpení: I. E., G., so sídlom G. X/X, XXX XX E., IČO: XX XXX XXX, proti žalovaným 1/ KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, 2/ Senaga spol. s r.o., so sídlom Jašíkova 2, 821 03 Bratislava, IČO: 31 360 262, žalovaní právne zastúpení D. I. E. G., so sídlom J. X/X, XXX XX S., IČO: XX XXX XXX, o bezdôvodné obohatenie a primerané finančné zadostučinenie, o odvolaní žalovaných 1./ a 2./ voči rozsudku Okresného súdu Prešov, č. k. 15C/2/2016 - 1685 z 05. 01. 2024, v znení opravného uznesenia Okresného súdu Prešov č. k. 15C/2/2016 - 1831 z 11. 06. 2024, a opravného uznesenia Okresného súdu Prešov č. k. 15C/2/2016 - 1856 z 22. 10. 2024, jednohlasne takto

rozhodol:

- Potvrdzuje rozsudok vo výrokoch I. až XIV. vo vzťahu medzi Žalobcami 1/ až 14/ a žalovaným 1/.
- Mení rozsudok vo výrokoch I. až XIV. vo vzťahu medzi žalobcami 1/ až 14 a žalovaným 2/ tak, že s výnimkou rozsudkom zamietnutej časti (výrok XV.) žalobu zamietá.
- Zrušuje rozsudok vo výrokoch XVI. až XIX. o trovách konania a v zrušenej časti vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom č. k. 15C/2/2016 - 1685 z 05. 01. 2024, v znení opravného uznesenia č. k. 15C/2/2016 - 1831 z 11. 06. 2024 a opravného uznesenia č. k. 15C/2/2016 - 1856 z 22. 10. 2024 rozhodol tak, že cit.:

„I. Žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi v 1. rade bezdôvodné obohatenie vo výške 2 253,39 eur s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne odo dňa právoplatnosti rozsudku až do zaplataenia a primerané finančné zadostučinenie vo výške 230 eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi v 2. rade bezdôvodné obohatenie vo výške 8 319,41 eur s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne odo dňa právoplatnosti rozsudku až do zaplataenia a primerané finančné zadostučinenie vo výške 840 eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi v 3. rade bezdôvodné obohatenie vo výške 3 956,82 eur s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne odo dňa právoplatnosti rozsudku až do zaplataenia a primerané finančné zadostučinenie vo výške 400 eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi v 4. rade bezdôvodné obohatenie vo výške 6 262,59 eur s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne odo dňa právoplatnosti rozsudku až do zaplataenia a primerané finančné zadostučinenie vo výške 630 eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V. Žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi v 5. rade bezdôvodné obohatenie vo výške 10 980,29 eur s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne odo dňa právoplatnosti rozsudku až do zaplataenia a primerané finančné zadostučinenie vo výške 1 000 eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

VI. Žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi v 6. rade bezdôvodné obohatenie vo výške 3 893,65 eur s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne odo dňa právoplatnosti rozsudku až do zaplataenia a primerané finančné zadostučinenie vo výške 390 eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

VII. Žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi v 7. rade bezdôvodné obohatenie vo výške 2 870,53 eur s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne odo dňa právoplatnosti rozsudku až do zaplataenia a primerané finančné zadostučinenie vo výške 290 eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

VIII. Žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi v 8. rade bezdôvodné obohatenie vo výške 1 967,97 eur s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne odo dňa právoplatnosti rozsudku až do zaplataenia a primerané finančné zadostučinenie vo výške 200 eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

IX. Žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi v 9. rade bezdôvodné obohatenie vo výške 1 959,90 eur s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne odo dňa právoplatnosti rozsudku až do zaplataenia a primerané finančné zadostučinenie vo výške 200 eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

X. Žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi v 10. rade bezdôvodné obohatenie vo výške 2 151 eur s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne odo dňa právoplatnosti rozsudku až do zaplataenia a primerané finančné zadostučinenie vo výške 220 eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

XI. Žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi v 11. rade bezdôvodné obohatenie vo výške 2 771,47 eur s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne odo dňa právoplatnosti rozsudku až do zaplataenia a primerané finančné zadostučinenie vo výške 280 eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

XII. Žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi v 12. rade bezdôvodné obohatenie vo výške 12 896,96 eur s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne odo dňa právoplatnosti rozsudku až do zaplataenia a primerané finančné zadostučinenie vo výške 1 000 eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

XIII. Žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi v 13. rade bezdôvodné obohatenie vo výške 1 451,97 eur s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne odo

dňa právoplatnosti rozsudku až do zaplataenia a primerané finančné zadostučinenie vo výške 150 eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

XIV. Žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi v 14. rade bezdôvodné obohatenie vo výške 2 594,42 eur s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne odo dňa právoplatnosti rozsudku až do zaplataenia a primerané finančné zadostučinenie vo výške 260 eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

XV. V prevyšujúcej časti žalobu zamietá.

XVI. Žalobcovia v 1., 2., 3., 4., 5., 7., 8., 9., 10., 12., 13. a 14. rade majú nárok na náhradu trov konania voči žalovaným v 1. a 2. rade v časti žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia v rozsahu 100 %, pričom o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

XVII. Žalovaným v 1. a 2. rade náhradu trov konania voči žalobcovi v 6. rade v časti žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia nepriznáva.

XVIII. Žalobkyňa v 11. rade má nárok na náhradu trov konania voči žalovaným v 1. a 2. rade v časti žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia v rozsahu 35,22 %, pričom o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

XIX. Žalobcovia v 1. až 14. rade majú nárok na náhradu trov konania voči žalovaným v 1. a 2. rade v konaní o zaplataenie primeraného finančného zadostučinenia v rozsahu 100 % vychádzajúc pri výpočte trov konania z prisúdenej istiny, pričom o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. Svoje rozhodnutie založil na aplikácii ust. § 3 ods. 1, § 40a, § 49a, § 100 ods. 1, § 107 ods. 1, 2, § 451 ods. 1, 2, § 456, § 457, § 458 ods. 1, § 788 ods. 1, 2, 3, § 791 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení účinnom v čase uzatvorenia poisťných zmlúv (ďalej len „OZ,“), § 2 ods. 1, § 6 ods. 3, § 8 ods. 1, § 9 ods. 1, § 23a ods. 1, 2 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa účinného v znení účinnom v čase uzatvorenia poisťných zmlúv (ďalej len „zákon č. 634/1992 Zb.“), § 39 ods. 1 a 2 zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 95/2002 Z. z.“), podľa čl. 3 ods. 1 CSP, ust. § 3 ods. 3, 5 a § 4 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 250/2007 Z. z.“), ako aj ust. § 517 ods. 1, 2, § 563 OZ, a § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „Nariadenie vlády č. 87/1995 Z. z.“).

3. Na podklade vykonaného dokazovania vecne uzavrel, že v priebehu rokov 2001 - 2002 boli medzi žalobcami 1/ až 14/ a žalovaným 1/ ako poisťovňou uzatvorené poisťné zmluvy prostredníctvom sprostredkovateľa poistenia - žalovaného 2/. Oprávnenie žalovaného 2/ na sprostredkovanie poisťných zmlúv v prospech poisťovne KOOOPERATIVA vyplýva z potvrdenia z 11. 09. 1997. Poisťné zmluvy vyhodnotil ako spotrebiteľské, typizované (formulárové), na predtlačenom tlačive poisťovne a súčasne sprostredkovateľa poistenia, v ktorých boli vyplnené iba údaje o klientovi, výške poisťného, období poisťného (rok/polrok) a o minimálnej poisťnej sume pre prípad úmrtia žalobcov - 20 000 Sk, s tým že žalobcovia 1/ až 14/ jednotlivé zmluvné dojednania ohľadom práv a povinností zmluvných strán žiadnym podstatným spôsobom nemohli ovplyvniť. Z uvedeného dôvodu sa na zmluvné vzťahy ako aj na proces uzatvárania zmluvných vzťahov medzi spotrebiteľmi a dodávateľmi vzťahujú prísnejšie pravidlá zamerané na ochranu slabšej zmluvnej strany, v súvislosti s ktorými poukázal na ust. § 8 ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb., podľa ktorého nikto nesmie klamať spotrebiteľa, najmä uvádzať nepravdivé, nedoložené, neúplné, nepresné, nejasné, dvojzmyselné alebo prehnane údaje alebo zamlčať údaje o skutočných vlastnostiach služieb. Vo svetle týchto pravidiel posudzoval aj konanie žalovaných 1/ a 2/ pri predkladaní zmlúv spotrebiteľom, pri kontraktácii ako aj pri samotnej existencii a ukončení zmluvného vzťahu. Podľa záverov súdu prvej inštancie bolo na žalovaných 1/ a 2/ zabezpečiť náležité informácie, ktoré by spotrebiteľom umožnili zvážiť všetky pozitíva i negatíva produktu a bez skresľovania sa im umožnili rozhodnúť, či je pre nich daný produkt vhodný. Konštatoval, že tento produkt bol žalobcom 1/ až 14/ prezentovaný ako sporenie za účelom zabezpečenia sa v budúcnosti na dôchodok, čo

vyplýva z výpovedí žalobcov 1/ až 14/ ako aj z ich čestných prehlásení, že označenie „investičné“ v nich vzbudilo dojem zhodnocovania vložených finančných prostriedkov ako aj, že z prospektu Einstein jednoducho geniálne vyplýva jeho prezentácia ako zábezpeky do budúcnosti s vidinou istoty a zisku, pričom sa v žiadnom kontexte v ňom nespomínalo, že ide o poistný produkt, ktorý by bol zaťažený nejakými poplatkami. Uzavrel, že o výške poplatkov, iných nákladov či sprostredkovateľskej provízie žalobcovia 1/ až 14/ nemali vedomosť, že táto nevyplýva ani zo Všeobecných poistných podmienok a ani z tzv. Rozsahu nárokov a zmluvných dojednaní pre investičné životné poistenie za bežne platené poistné IŽP2, že výpisy o stave účtov im boli zasielané na ich žiadosť až niekedy v roku 2008, a že propagácia produktu s upriamovaním pozornosti na slová ako „rýchly prístup k vášmu kapitálu ... najvyššie zisky ... dlhodobé investovanie ... minimalizuje zostávajúce riziko ... menové riziko je trvalo redukované ... hospodárska sila vysoká politická stabilita“ u žalobcov 1/ až 14/ mohla vzbudiť dojem, že ide o investovanie s istotou zisku navyše, keďže tam boli spomenuté výnosy 23,7 % a 18,7% ročne. V porovnaní s minimálnou poistnou sumou dohodnutou pre prípad úmrtia (20 000 Sk) označil úhradu poistného v sumách uvedených v zmluvách uzavretých so žalobcami 1/ až 14/ za nelogickú, keď už po zaplatení ročného poistného poisťovňa dosiahla zisk a zisková by bola aj v prípade poistnej udalosti, pokiaľ by bola povinná plniť. Podľa záveru súdu prvej inštancie, žalobcovia nevedeli, akým spôsobom a z akých dôvodov sa znižuje hodnota účtu poistníka, pri prezentácii uvedeného produktu Investičné konto budúcnosti boli uvedení do omylu, že produkt predstavuje formu zábezpeky v budúcnosti a že je potrebné iba prvé dva - tri roky vložiť vyššie sumy a potom sa nemusí platiť, keď po uvedení poistných zmlúv do stavu neplatenia došlo k zníženiu minimálnej sumy pre prípad smrti (napr. u žalobcu 1/ na sumu 232,36 eur, u žalobcu 2/ na sumu 464,71 eur, u žalobkyne 3/ na sumu 132,78 eur, u žalobcu 4/ na sumu 132,78 eur) a neboli upozornení na to, že ide o poistný produkt spojený s povinnosťou platiť poplatky. Uvedené vyplýva aj z predložených manuálov, ktorými boli sprostredkovatelia inštruovaní ohľadne spôsobu, akým majú komunikovať s klientmi, keď naopak z nich súdu prvej inštancie vyplynulo, že pomerne nátlakovým sofistikovaným spôsobom sa mali snažiť psychologicky pôsobiť na klientov v tom zmysle, že ide o jedinečný produkt a bolo by chybou finančne nezabezpečiť seba a svojich príbuzných do budúcnosti. Ako uveriteľné vyhodnotil tvrdenie žalobcov 1/ až 14/, že pri prezentácii produktu Investičné konto budúcnosti a pred uzavretím poistných zmlúv boli títo uvedení do omylu, keď neboli objektívne, pravdivo a úplne informovaní o podstatných náležitostiach poistných zmlúv, ktoré považovali za rozhodujúce pre uzavretie poistných zmlúv, z dôvodu ktorého považoval poistné zmluvy z dôvodu dovolania sa ich relatívnej neplatnosti za neplatné podľa ust. § 49a OZ. Žalovaní 1/ a 2/ pri kontraktácii s klientmi nepostupovali s odbornou starostlivosťou, keď žalobcom bol nepravdivo a zavádzajúco prezentovaný poistný produkt ako extra výhodný s vysokými výnosmi. Keďže žalovaní 1/ a 2/ podľa súdu prvej inštancie nespochybnili skutkové tvrdenia žalobcov o stave ich inkasných účtov, vzhľadom na neplatnosť poistných zmlúv vyhodnotil žalobný nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia ako dôvodný.

4. K námietke premlčania uplatneného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia vnesenej žalovanými 1/ a 2/ poukazujúc na citované právne východiská konštatoval, že začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby nie je možné stotožniť s dňom uzavretia poistných zmlúv, nakoľko žalobcovia v tom čase nemali dôvod pochybovať o platnosti poistných zmlúv a korektnom správaní žalovaných 1/ a 2/, rovnako ako ani od domnienky znalosti spotrebiteľa o právnej úprave viažucej sa na predmetnú vec, z dôvodu ktorého je pre prijatie nepochybného záveru o začatí plynutia subjektívnej premlčacej doby potrebné trvať na objektivizovaní skutkovej okolnosti, z ktorej žalobcovia 1/ až 4/ mohli nadobudnúť vedomosť o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu na ich úkor a kto je zaň zodpovedný. Nadväzne konštatoval, že žalovaní v spore nepreukázali, že by žalobcovia mali skoršiu (skutočnú) vedomosť o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu ako v čase konzultácie s advokátom, ktorý ich oboznámil s možnosťou podať žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia. Vo vzťahu k objektívnej premlčacej dobe poukázal na skutočnosť, že žalovaný 1/ je na poistnom trhu stabilným a dlhodobým subjektom, pre ktorého je znalosť právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa nevyhnutná, že aj žalovaný 2/ si musel byť vedomý svojich povinností pravdivo, úplne a neskresľujúco informovať klientov o poistnom produkte, a teda že konanie žalovaných 1/ a 2/ ako profesionálov na finančnom trhu, ktorí majú odbornú prevahu nad spotrebiteľmi, ktorým poskytujú svoje služby nemožno hodnotiť inak ako úmyselné. Zvýraznil, že obaja žalovaní boli povinní postupovať s náležitou odbornou starostlivosťou tak, aby nedošlo k poškodeniu záujmov spotrebiteľov. Svoje úvahy v tomto smere interpretačne oprel o rozsudok Súdného dvora EÚ C - 485/19 z 22. 04. 2021, podľa ktorého sa zásada efektivity má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že na žalobu podanú spotrebiteľom o vrátenie súm neoprávnene zaplatených v rámci plnenia zmluvy o úvere na základe nekalých podmienok v zmysle Smernice Rady č. 93/13/EHS z 05. 04. 1993 o nekalých podmienkach v

spotrebiteľských zmluvách alebo na základe podmienok, ktoré sú v rozpore s požiadavkami Smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2008/48/ES z 23. 04.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady č. 87/102/EHS, sa vzťahuje trojročná premlčacia lehota, ktorá začína plynúť odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu. Nadväzne uzavrel, že pokiaľ doplnenie žaloby, ktorou došlo k zmene žalobného nároku bolo súdu prvej inštancie doručené 08. 10. 2018, a poisťné zmluvy jednotlivých žalobcov trvali aj po 08. 10. 2008, pričom až neskôr došlo k žiadostiam o ich zrušenie a vyplatenie odkupnej hodnoty, potom vo vzťahu k uplatnenému nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia je možné konštatovať neuplynutie 10-ročnej objektívnej premlčacej doby.

5. Vo vzťahu k nároku na finančné zadosťučinenie v zmysle ust. § 3 zákona č. 250/2007 Z.z. konštatoval, že účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššej súdnej ochrany, že jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, pod čím je potrebné rozumieť judikovanie konkrétneho nároku z porušenia práva alebo povinnosti, alebo určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve. Prezentačný zmysel a cieľ finančného zadosťučinenia následne vyhodnotil ako dôvodné priznanie žalobcom 1/ až 14/ finančné zadosťučinenie vo výške približne 10 % z bezdôvodného obohatenia vo vzťahu ku každému zo žalobcov, ktoré považoval za primerané povahe a rozsahu porušenia ich práv a ktoré zodpovedá svojmu účelu, teda poskytuje žalobcom 1/ až 14/ ako spotrebiteľom primeranú satisfakciu a súčasne pôsobí dostatočne odradzujúco pre žalovaných, ktorých má „motivovať“ k tomu, aby sa v budúcnosti vyhli obdobného konania voči spotrebiteľom. Nárok na úrok z omeškania priznal vychádzajúc zo žalobnej žiadosti vo výške 5 % ročne z priznaných súm bezdôvodného obohatenia odo dňa právoplatnosti rozsudku až do zaplatenia.

6. O trovách konania rozhodol podľa čl. 3 ods. 1 a 2, čl. 4 ods. 2, § 255 ods. 1 a 2, § 257 a § 262 ods. 1 a 2 CSP tak, že v časti žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia priznal žalobcom 1/, 2/, 3/, 4/, 5/, 7/, 8/, 9/, 10/, 12/, 13/ a 14/ (vychádzajúc z ich plného procesného úspechu) nárok na náhradu trov konania voči žalovaným 1/ a 2/ v rozsahu 100 %, ohľadne nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia uplatneného žalobcom 6/ nárok na náhradu trov konania žalovaným 1/ a 2/ nepriznal (odkazujúc na spotrebiteľský charakter veci a ekonomický dopad na žalovaných 1/ a 2/) a ohľadne žalobkyne 11/ nárok na náhradu trov konania v tejto časti priznal vychádzajúc z pomeru jej úspechu o uplatnenom nároku stanoviac ho v rozsahu 35,22 %. Pokiaľ ide o žalobný nárok na priznanie finančného zadosťučinenia zohľadnil, že výška nároku závisela od úvahy súdu týkajúcej sa skutkových okolností podstatných pre rozhodnutie, avšak vzhľadom k danosti základu tohto nároku vzal za dôvodné žalobcom 1/ až v 14/ nárok na náhradu trov konania priznať voči žalovaným 1/ a 2/ v plnej výške.

7. Proti tomuto rozsudku (aj v znení opravného uznesenia č. k. 15C/2/2016 - 1856 z 22. 10. 2024) podali samostatne a v zákonnej lehote odvolanie žalovaný 1/ (podaním z 08. 02. 2024, podaním z 22. 11. 2024) ako aj žalovaný 2/ (podaním z 08. 02. 2024) a to v celom jeho rozsahu s výnimkou výroku XV., ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá. Svoje odvolania opreli o odvolacie dôvody v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. a), b), d), f) a h), t.j. že pre rozhodnutie vo veci neboli splnené procesné podmienky, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

8. Žalovaný 1/ vo svojich odvolaniach namietal, že súd prvej inštancie konal vo veci o hromadnej žalobe nezákonne, keďže predmetom konania boli individuálne nároky rôznych žalobcov, medzi ktorými až na jednu výnimku neexistuje žiadna spojitosť odôvodňujúca vytvorenie takéhoto procesného spoločenstva na strane žalobcov. Podľa žalovaného 1/ vo veci neboli splnené zákonné podmienky pre konanie o spoločnej žalobe žalobcov 1/ až 14/, keď žalobou bolo uplatnených 14 samostatných nárokov, a vo vzťahu ku každému jednému z nich bolo potrebné individuálne posúdiť ich oprávnenosť na základe dôkazov, tvrdení a hmotnoprávných námietok vzťahujúcich sa ku každému nároku, pričom nie všetky žalobné tvrdenia sa týkali všetkých žalobcov, z dôvodu ktorého nebolo účelné viesť spoločné konanie vo veci 14. samostatných nárokov, ale omnoho efektívnejšie bolo tieto vylúčiť na samostatné konania. Podľa názoru žalovaného 1/ mal súd prvej inštancie žalobné návrhy jednotlivých

žalobcov správne vylúčiť na samostatné konanie alebo žalobu ako celok pre jej zmätočnosť odmietnuť. V tomto kontexte súčasne namietal nepreukázanie solidárnej zodpovednosti žalovaných 1/ a 2/, a tiež, že súd prvej inštancie sa vo vzťahu ku každému zo žalobcov nevysporiadal so základnými hmotnoprávnymi námietkami a tvrdeniami žalovaného 1/, čím mu znemožnil uskutočniť jemu patriace procesné práva. Odvolací dôvod v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP ďalej videl naplnený v arbitrárnom nevysporiadaní sa súdu prvej inštancie s námietkou žalovaného 1/ o premlčaní práva žalobcov 1/ až 14/, dovolať sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu. Poukázal na svoje písomné podanie z 30. 01. 2019, v ktorom riadne vzniesol námietku premlčania práva dovolať sa relatívnej neplatnosti poisťných zmlúv, k dovolaniu ktorej došlo až jednotným podaním žalobcov z 05. 10. 2018 a na v odvolaní označenú judikatúru, podľa ktorej pre dovolanie sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu je rozhodujúci deň uzavretia právneho úkonu, ako aj že táto premlčacia doba je zásadne určená ako všeobecná, t.j. trojročná. Nadväzne namietal, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal so skôr v spore prezentovaným predbežným právnym názorom súdu prvej inštancie (na pojednávaní 26. 08. 2022, t.j. pred zmenou v osobe zákonného sudcu) o dôvodnosti žalovanými 1/ a 2/ vznesenej námietky premlčania s poukazom na dátum uzavretia poisťných zmlúv a že napriek tejto vznesenej námietke neustálil deň začatia jej plynutia. Ako arbitrárne namietal aj nevysporiadanie sa súdu prvej inštancie s námietkou žalovaného 1/ o premlčaní práva žalobcov 1/ až 14/ na vydanie bezdôvodného obohatenia solidárne od žalovaných 1/ a 2/, keď súd prvej inštancie podľa neho riadne neodôvodnil úmyselné (spoločné) konanie na strane žalovaného 1/ a žalovaného 2/, nevysporiadal sa s námietkou žalovaného 1/ o nepreukázanej výške údajného bezdôvodného obohatenia, ktoré malo údajne vzniknúť spoločne a nerozdielne obom žalovaným, ani nestanovil začiatok plynutia premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia ani deň uplynutia premlčacej doby u každého zo žalobcov 1/ až 14/, a to napriek tomu, že konal o individuálnych žalobách 14-ich žalobcov. Podľa žalovaného 1/ súd prvej inštancie v tomto smere arbitrárne a nepripustne odignoroval znenie jeho námietky premlčania vznesenej v konaní na pojednávaní dňa 26. 08. 2022 ako aj písomne v podaniach z 09. 09. 2022, v ktorom ju odôvodnil vo vzťahu ku každému zo žalobcov aj spolu s dôkazmi z ich poisťných spisov tak, že z nej dostatočne určito vyplývalo, kedy mal každý žalobca informáciu o stave svojho účtu. Súd prvej inštancie podľa žalovaného 1/ svojvoľne a zmätočne nevzal písomné vyjadrenie žalovaného 1/ z 09. 09. 2022 do úvahy, neuviedol ho ani v bode 12. napadnutého rozsudku, v ktorom znenie námietky premlčania práva každého zo žalobcov dovolať sa relatívnej neplatnosti poisťných zmlúv neprípustne zmiešal s námietkou premlčania práva na vydanie bezdôvodného obohatenia a tiež svojvoľne dovodil, že žalovaní nepreukázali skoršiu vedomosť žalobcov 1/ až 14/ o bezdôvodnom obohatení žalovaných na ich úkor až do konzultácie s advokátom; v tomto smere pripomenul opakované doručenie poisťnej spisovej dokumentácie každého zo žalobcov súdu prvej inštancie. Vo vzťahu k žalobcovi 14/ osobitne poukázal na jeho informovanie o stave jeho účtu od roku 2009 do roku 2016 zdôrazňujúc, že na pojednávaní 26. 08. 2022 žalobca 14/ doručenie informácií o stave svojho účtu nerozporoval. Pokiaľ žalobca 8/ ako splnomocnený zástupca žalobcov v priebehu konania tvrdil opak, možno ho označiť za účelové, vzájomne koordinované a nepravdivé tvrdenie. V kontexte doručovania výpisov o stave účtov v podrobnostiach poukázal na takzvanú teóriu dôjdenia, vychádzajúceho z toho, že z hľadiska pôsobenia prejavu vôle nie je podstatná skutočná vedomosť adresáta právneho úkonu, nakoľko v opačnom prípade by adresát mohol účinkom prejavu vôle druhého subjektu zabrániť. Súčasne namietal, že súd prvej inštancie odignoroval ako námietku preukázania výšky bezdôvodného obohatenia vyplývajúcu z písomného podania z 09. 09. 2022, tak aj na pojednávaní 26. 08. 2022 prezentovaný predbežný právny názor súdu prvej inštancie (pred zmenou zákonného sudcu) k námietke premlčania nároku z bezdôvodného obohatenia a že súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku nestanovil začiatok plynutia premlčacej doby u každého zo žalobcov samostatne. Napokon odvolací dôvod v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP videl naplnený tiež tým, že súd prvej inštancie vo veci konal a rozhodoval ako o „hromadnej“ žalobe bez splnenia zákonných podmienok pre spojenie vecí. Odvolací dôvod v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. d) CSP, t.j. že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci videl v porušení povinností súdu prvej inštancie riadne odôvodniť napadnuté rozhodnutie, ktorým sa odníma možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. V tomto smere v podstate zopakoval svoju argumentáciu o nedostatočnom vysporiadaní sa súdu prvej inštancie s námietkami premlčania vznesenými žalovaným 1/ v konaní a arbitrárnosti napadnutého rozsudku. Odvolací dôvod v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP, t. j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam videl žalovaný 1/ v riadnom nezistení skutkového stavu prejednávanej veci, keď odôvodnenie napadnutého rozsudku jednostranne a nekriticky vychádza z tvrdení žalobcov 1/ až 14/ bez toho, aby sa súd prvej inštancie vysporiadal s tvrdeniami, námietkami

a dôkazmi žalovaného 1/. V tomto smere argumentoval, že súd prvej inštancie vôbec nezistil a logicko-právne nevyhodnotil preukázanú skutočnosť, že poisťná zmluva každého zo žalobcov neobsahuje žiadnu garanciu percentuálneho zhodnotenia investovaných finančných prostriedkov poisteného, vôbec neprihliadol na znenie poisťnej zmluvy ani na obsah komunikácie žalovaného 1/ so žalobcami, iba zosumarizoval nepravdivé a účelové tvrdenia žalobcov. Pripomenul, že každý zo žalobcov svojím podpisom v návrhu na uzavretie poisťnej zmluvy potvrdil, že so znením zmluvy sa riadne oboznámil, a že im boli odovzdané poisťné podmienky ako aj rozsah nárokov a zmluvné dojednania pre investičné životné poistenie za bežne platené poisťné IŽP2, ktoré mali tvoriť neoddeliteľnú súčasť poisťnej zmluvy. Namietal účelovosť tvrdenia, že žalobcovia nevedeli, že v ich prípade ide o investičné životné poistenie, teda že v jeho rámci sa bude okrem životného poistenia vykonávať aj investovanie vloženého poisťného, k čomu poukázal na označenie zmluvy („Návrh poisťnej zmluvy pre investičné konto budúcnosti“) ako aj, že v časti C „Obsah poistenia“ je pri druhu poistenia výslovne uvedené „Investičné životné poistenie“ a v časti „Investičná stratégia“ je výslovne uvedený fond, do ktorého sa bude investovať „T. I.“ a že 100% investičnej časti poisťného sa investuje do tohto fondu a opakovane poukazoval na závery dohľadu Národnej banky Slovenska. Predložené čestné prehlásenia súd prvej inštancie nepodrobil riadnemu hodnoteniu dôkazov vo vzťahu k žalovaným 1/ uvádzanej skutočnosti, že v rokoch 2000 až 2002 bola informácia o dosahovaných 18% výnosov z investovania do podielových fondov pravdivou informáciou. Namietal, že (i) žalobcovia museli vedieť, že žalovaný 1/ im nemohol garantovať výnosy, o čom svedčí znenie poisťnej zmluvy, že (ii) o poplatkoch za správu poistenia žalovaný 1/ písomne informoval každého poisteného, ktorý ho o to požiadal, že (iii) výška poplatkov bola zverejnená na jeho webovej stránke a ich sadzobník bol k dispozícii na každej svojej pobočke, že (iv) poplatky boli stanovené v súlade s praxou platnou v poisťovníctve, že (v) vo veci nezohľadnil kumuláciu poisťných produktov životného poistenia a investičného poistenia z poisťných zmluvách, že (vi) v zmysle princípov životného poistenia si žalovaný 1/ musí vytvoriť rezervu na plnenie z poisťnej zmluvy pre prípad poisťnej udalosti (smrti/invalidity), že (vii) prvé zaplatené poisťné bolo na rezervu poistenia započítané iba sčasti a že (viii) časť už bola použitá na investovanie do podielového fondu. Súčasne namietal, že súd prvej inštancie nezistil splnenie podmienok solidárnej zodpovednosti oboch žalovaných. Napokon odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. h) CSP, t. j. že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci žalovaný 1/ videl v nesprávnom právnom posúdení premlčania práva žalobcu dovoliť sa relatívnej neplatnosti poisťných zmlúv, v súvislosti s ktorým odkazoval na judikatúru (rozsudok NS SR, sp. zn. 4Cdo/37/2007 z 30. 01. 2008; rozsudok NS SR, sp. zn. 3Cdo/187/2006 (ZSP 1/2008); uznesenie ÚS SR, sp. zn. I.ÚS 148/2013 z 13. 03. 2013; uznesenie NS SR, sp. zn. 6Cdo/89/2018 z 25. 11. 2020; rozsudok KS v Prešove, sp. zn. 7Co/70/2019 z 17. 10. 2019; rozhodnutie NS ČR sp. zn. 32Odo/568/2002), podľa ktorej je pre začiatok plynutia všeobecnej premlčacej doby rozhodujúci deň uzavretia právnych úkonov, resp. deň nasledujúci po uzavretí právnych úkonov. Podľa žalovaného 1/ súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil relatívnu neplatnosť poisťných zmlúv, keď na hmotnoprávnu námietku premlčania práva dovoliť sa relatívnej neplatnosti poisťných zmlúv nesprávne interpretoval a aplikoval ust. § 101 OZ v spojení s ust. § 49a OZ. Súčasne namietal aj nesprávne právne posúdenie hmotnoprávnej námietky premlčania práva žalobcov na vydanie bezdôvodného obohatenia vznesenej žalovaným 1/ tým, že súd prvej inštancie na túto námietku nesprávne interpretoval a aplikoval ust. § 107 OZ v spojení s ust. § 451 ods. 2 OZ; v tejto súvislosti označil za právne neudržateľné, odvíjať začiatok plynutia premlčacej doby od bližšie nešpecifikovanej porady žalobcov 1/ až v 14/ s advokátom, rovnako ako záver o údajnom úmyselnom konaní žalovaného 1/, resp. o údajnom uvedení žalobcov 1/ až 14/ do omylu. Podľa žalovaného 1/ súd prvej inštancie nevzal do úvahy výpoveď žalobcu v 14/ na pojednávaní 26. 08. 2022, ktorý mal potvrdiť, že (i) v rokoch 2000 až 2002 dosahovalo o investovanie peňažných prostriedkov do fondov zisky 18 až 20 %, že (ii) zmena ziskov nastala až v dôsledku finančnej krízy v roku 2008 až 2009, že (iii) investovanie finančných prostriedkov do fondov prináša so sebou riziko zmien v dôsledku krízy a celosvetovej ekonomickej situácie, a že (iv) každý z poistených bol informovaný o stave svojho poisťného účtu tak, ako to žalovaný 1/ doložil v konaní, a (v) ani termíny, v ktorých jednotliví žalobcovia ukončili svoju poisťnú zmluvu. V kontexte posledného odvolacieho dôvodu žalovaný 1/ tiež namietal neaplikáciu ust. § 415 OZ (povinnosť predchádzať hroziacim škodám). Vo vzťahu k žalobnému nároku na finančné zadosťučinenie každému zo žalobcov 1/ až 14/ napokon namietal nepreukázanie predpokladu úspešného uplatnenia porušenia predpisov o ochrane spotrebiteľa, keď zo strany žalovaného 1/ k takémuto porušeniu nedošlo.

9. Žalovaný 2/ vo svojom odvolaní z 08. 02. 2024 z obdobných dôvodov ako žalovaný 1/ namietal nesplnenie procesných podmienok spočívajúcich v nezákonnom konaní o hromadnej žalobe a nezákonnom spojení nárokov žalobcu do jedného konania, ďalej že súd prvej inštancie nesprávnym

procesným postupom znemožnil uskutočnenie žalovanému 2/ patriacich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a to pre arbitrárne nevysporiadanie sa súdu prvej inštancii s námietkou premlčania práva žalobcov 1/ až 14/ dovolať sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu, ako aj s námietkou o premlčaní práva žalobcov 1/ až v 14/ na vydanie bezdôvodného obohatenia solidárne od obidvoch žalovaných, a tiež pre nezákonné konanie a rozhodnutie o hromadnej žalobe. Rovnako ako žalovaný 1/ namietal nedostatočné a nepresvedčivé odôvodnenie napadnutého rozsudku, z dôvodu ktorého bolo konanie predchádzajúce vydaniu napadnutého rozsudku postihnuté inou vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, mal za to, že súd prvej inštancie vo vzťahu ku každému zo žalobcov 1/ až 14/ dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia námietky premlčania práva žalobcov dovolať sa relatívnej neplatnosti poisťných zmlúv ako aj námietky premlčania žalobcov na vydanie bezdôvodného obohatenia, pričom rovnako ako žalovaný 1/ namietal vo vzťahu k žalobnému nároku na finančné zadosťučinenie nepreukázanie predpokladu úspešného uplatnenia porušenia predpisov o ochrane spotrebiteľa, keď zo strany žalovaného 2/ k takémuto porušeniu nedošlo.

10. Z vyššie opísaných dôvodov navrhli odvolaciemu súdu zrušiť napadnutý rozsudok v znení opravného uznesenia v napadnutom rozsahu a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie alebo ho zmeniť a žalobu ako bezdôvodnú v celom rozsahu zamietnuť a žalovaným 1/ a 2/ priznať nárok na náhradu trov konania.

11. K odvolaniam žalovaných 1/ a 2/ sa podaním z 18. 03. 2024 vyjadrili žalobcovia 1/, 2/, 3/, 4/, 7/, 8/, 9/, 12/, 13/ a 14/. Vo vzťahu k odvolacej námietke o nesplnení procesných podmienok spoločným konaním o nárokoch žalobcov 1/ až v 14/ v jednom konaní argumentovali, že otázka spojenia vecí do jedného konania závisí od posúdenia súdu, pričom z ust. § 166 ods. 2 CSP nevyplýva povinnosť, ale iba možnosť súdu prvej inštancie, vylúčiť niektorú z vecí na samostatné konanie. Obsah žaloby bol podľa nich založený na rovnakých skutkových tvrdeniach a obsahovo totožnej zmluvy o investičnom životnom poistení, pričom žalovaný 1/ a 2/ pred súdom prvej inštancie nenamietali nesplnenie podmienok pre spoločné prejednanie žalôb všetkých žalobcov. K námietkam žalovaných 1/ a 2/ týkajúcim sa začiatku plynutia premlčacej lehoty dňom doručenia oznámení o stave účtov argumentovali, že žalovaný 1/ nikdy nepreukázal, kedy boli výpisy z účtu jednotlivým žalobcom doručené a aj keby k ich doručeniu žalobcom 1/ až 14/ došlo. Túto okolnosť podľa nich nemožno považovať za deň začatia plynutia premlčacej lehoty, pretože od doručenia takýchto oznámení nemožno odvodzovať vedomosť žalobcov o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a o tom, kto sa na ich úkor bezdôvodne obohatil. V tomto kontexte poukázali na svoju argumentáciu prezentovanú na pojednávaní dňa 13.09.2023, a tiež na skutočnosť, že informáciu o rozdieloch medzi sumami zaplatenými na poisťnom a sumami vyplatenými po zrušení poisťných zmlúv zistili až po zaslaní odkupnej hodnoty poistenia, avšak bez toho, aby im bola odôvodnená jej konkrétna výška. Žalovaný 1/ nakladal s poisťným, ktoré platili žalobcovia 1/ až 14/ spôsobom, ktorý si určil sám a ktorý žalobcom nevysvetlil. Preto akékoľvek úvahy o plynutí premlčacích lehôt, ktorých začiatok sa má podľa žalovaných odvíjať od doručenia prvého oznámenia o stave účtu sú úplne nesprávne, keďže ani z doručeného oznámenia o stave účtov a ani z oznámenia o zrušení zmluvy žalobcovia nemali možnosť zistiť prečo je ich stav poisťného účtu taký, ako žalovaný 1/ v oznámeniach jednotlivým žalobcom tvrdil. Vzhľadom na okolnosti pri uzatváraní zmlúv, správanie sa žalovanej 1/ počas trvania zmluvy, profit žalovaných 1/ a 2/ z uzatvorených zmlúv (bez znášania podnikateľského rizika), neplnenie si povinností z uzatvorených zmlúv s úmyslom využiť ich v neprospech žalobcov, ako aj vyjadrení žalovaných počas konania (vrátane tvrdení o nedostatočnom zvážení investičného rizika žalobcami) odôvodňujú neprihliadať na námietky premlčania žalovaných 1/ a 2/ pre ich rozpor s dobrými mravmi. K odvolacím námietkam o tom, že súd prvej inštancie po zmene zákonného sudcu rozhodol v rozpore so skôr predneseným predbežným právnym posúdením uplatnených námietok premlčania poukázali na uznesenie Ústavného súdu SR č. k. I. ÚS 643/2022-14 z 24. 11. 2022, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Obdo/56/2020 z 28. 12. 2020, (publikované pod R 60/2021) a uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/45/2020 z 30. 06. 2022, v zmysle ktorých by ani opomenutie úplne vec predbežne právne posúdiť nebolo okolnosťou, zakladajúcou dôvod pre zrušenie napadnutého rozsudku. Podľa žalobcov podávajúcich toto vyjadrenie totiž žalovaní 1/ a 2/ prehliadajú skutočnosť, že pre posúdenie ich konania ako rozporného s dobrými mravmi ako aj s ust. § 39 ods. 1 a 2 zákona č. 95/2002 Z. z. nie je rozhodujúci iba text poisťnej zmluvy, ale aj okolnosti, ktoré podpisu tejto zmluvy predchádzali, ako aj dôvody, pre ktoré sa žalobcovia zmluvy rozhodli uzavrieť a ktoré im boli poskytnuté pred podpisom zmluvy, teda všetky okolnosti majúce vplyv na ich ekonomické rozhodnutie uzatvoriť tieto zmluvy so žalovaným 1/. Na podporu

svojej argumentácie poukázali na výpoveď svedkyne O. a zvýraznili, že o výške poplatkov, ktoré im budú z ich poisťných účtov sťahované neboli vôbec informovaní, rovnako ako ani že táto skutočnosť bude mať vplyv na výšku stavu ich investičného životného poistenia. Poukazujúc na ust. § 788 ods. 2 OZ a vybrané ustanovenia sporných poisťných zmlúv argumentovali absolútnou neplatnosťou zmluvného dojednania inkorporujúceho do zmluvy všeobecné poisťné podmienky pre jeho neurčitost' a nezrozumiteľnosť a existenciu ako Všeobecných poisťných podmienok pre investičné životné poistenie tak, aj Osobitných poisťných podmienok pre pripoistenie úrazu a invalidity. Keďže predpokladom platnosti poisťnej zmluvy je jej písomná forma, táto forma sa vzťahuje aj na všeobecné poisťné podmienky, ktoré majú byť jej súčasťou. V tomto smere poukázali na to, že všeobecné poisťné podmienky predložené súdu žalovanými neboli žalobcami podpísané ako aj, že predložené všeobecné poisťné podmienky, ktoré mali byť súčasťou zmlúv neobsahujú výšku poplatkov, napriek čomu na tieto podmienky zmluva odkazuje. Nadväzne prízvukovali, že žalovaný 1/ s uhradením poisťným nakladal podľa svojho vlastného uváženia a netransparentným spôsobom, ktorý nemožno z uzatvorených zmlúv zistiť. K námietke premlčania práva dovolať sa relatívnej neplatnosti poisťných zmlúv uviedli, že žiaden so žalobcov nemal v trojročnej lehote od uzavretia zmlúv vedomosť o tom, že pri uzatváraní zmluvy bol uvedený do omylu, keď žiadnemu so žalobcov žalovaný 1/ nezaslal počas prvých 3 rokov žiadne oznámenie o stave účtu investičného životného poistenia, na základe, ktorých by v žalobcoch 1/ až 14/ mohla vzniknúť pochybnosť o tom, že k uzatváraní zmlúv došlo v dôsledku nepravdivých, neúplných a zavádzajúcich informácií zo strany žalovaných 1/ a 2/; preto ani nemali dôvod domáhať sa tejto relatívnej neplatnosti zmlúv. Aj v tomto kontexte tak argumentovali, že označená námietka premlčania bola podľa ich názoru vznesená v rozpore s dobrými mravmi. Podľa vo veci sa vyjadrujúcich žalobcov, mali žalovaní 1/ a 2/ poučiť žalobcov o (i) druhu poisťnej zmluvy, o (ii) s ňou spojeným investičným rizikom, o (iii) tom, že z ich poisťného sa budú sťahovať poplatky ako aj o (iv) ich výške. Súčasne argumentovali, že dôkazné bremeno v spotrebiteľských sporoch o tom, že nepoužili nekalé praktiky je na dodávateľovi a nie na spotrebiteľovi. Následne citovali výrok aj časti odôvodnenia rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci C - 208/21 z 02. 02. 2023 K.D. proti Towarzystwo Ubezpieczeń Ż.S.A. majúca za to, že aj v ich prípade boli pri uzatváraní zmlúv so žalobcami použité nekalé obchodné praktiky, a teda že išlo o konanie v rozpore s dobrými mravmi, spôsobujúce absolútnu neplatnosť sporných poisťných zmlúv. Nadväzne citujúc výrok rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vyneseného vo veci C - 485/19 namietali spôsob jeho interpretácie žalovanými 1/ a 2/ v ich odvolaniach. Odvolania žalovaných 1/ a 2/ označili za nedôvodné a odvolaciemu súdu navrhli napadnutý rozsudok potvrdiť vo všetkých jeho výrokoch.

12. K odvolaniam žalovaných 1/ a 2/ sa podaním z 08. 03. 2024 vyjadril aj žalobca 6/, v ňom nesúhlasil s odvolacou námietkou nesplnenia procesných podmienok konania prejednaním spoločne uplatnených nárokov žalobcov, poukazujúc na rodinné väzby 7 z pôvodne 13 žalobcov, cielené, úmyselné a vedome sofistické konanie žalovaných 1/ a 2/, uplatnenie identických postupov, metód a manipulácií zo strany predávajúcich produktu IŽP – 2 EINSTEIN, nekalosť obchodných praktík pri prezentácii zmlúv ako vysoko ziskových, ako aj skutočnosť, že mal dostatok informácií o stave svojho účtu. Uvádžajúc okolnosti uzavretia svojej poisťnej zmluvy so žalovaným 1/ zvýraznil, že (i) do prvých doručených výpisov z účtu poisťnici vôbec nevedeli ako žalovaný 1/ a 2/ s akumulovanými finančnými prostriedkami z vkladov poisťencov naložili, že (ii) obzvlášť v období prvých niekoľko rokov od uzavretia zmlúv im bolo znemožnené poisťky vypovedať (s omnoho menšími stratami), že (iii) žalovaní 1/ a 2/ ponechali žalobcov vkladať financie do produktu, ktorý nikdy nemohol zarobiť deklarované zisky ponechajúc ich v domnienke, že sa im zhodnocujú aj investície z prvých dvoch finančných vkladov a že (iv) po doručení prvého výpisu z poisťného účtu bol žalovaným 1/ opakovane ubezpečovaný, že investovaný kapitál sa zhodnotí, že ide o top produkt, že jeho obavy nie sú namieste a že zrušenie poisťky by bola chyba. Odmietol tiež účelovosť a koordinovanosť výpovedí žalobcov s cieľom uspieť v žalobe, že znehodnotenie vkladov klientov zapríčinila kríza v rokoch 2008 – 2009, čo bolo v rozpore s deklarovanou schopnosťou produktu fungovať aj počas kríz, že akumulovaný kapitál nebol investovaný do podielových jednotiek, ale rozdelený medzi žalovanými 1/ a 2/ ako zisky, resp. že slúžil na organizáciu činnosti, réžiu a odmeny manažmentu a úspešných obchodníkov. Rovnako odmietol argumentáciu žalovaných 1/ a 2/, že neúspech produktu si klienti spôsobili predčasným zrušením poisťiek. Ponúkajúc podrobnú rekapituláciu konania žalovaných 1/ a 2/ zo svojho pohľadu žiadal napadnutý rozsudok v celom rozsahu potvrdiť.

13. V odvolacej replike z 03. 05. 2020 žalovaný 1/ v podstatnom poukázal na svoj prednes na pojednávaní konanom 20. 01. 2023, v ktorom namietal spojenie 14 žalôb do jedného konania, ďalej na skutočnosť, že uzavretie rovnakého poisťného produktu štrnástimi rôznymi žalobcami nepredstavuje

preukázanie identického skutkového stavu štrnástich rôznych nárokov, ako aj na skutočnosť, že súd prvej inštancie sa v napadnutom rozsudku nevysporiadal so skutkovými okolnosťami každej osobitnej žaloby. V ďalšom poukázal na to, že splnomocnený právny zástupca niektorých žalobcov ani vo vyjadrení k odvolaniu neuvádza, kedy sa žalobcovia dozvedeli o tom, že sa na ich úkor spoločne a nerozdielne žalovaní 1/ a 2/ obohatili, z čoho odvodzuje, že pokiaľ súd prvej inštancie k námietke premlčania práva žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia uviedol, že sa o ňom dozvedeli z akejsi prvej porady s klientom, pri akceptovaní takto nedefinovaného začiatku plynutia premlčacej doby by k žiadnemu premlčaniu práva nedošlo. Odmietol aj argumentáciu PZ žalobcov týkajúcu sa opomenutia súdu prvej inštancie uviesť predbežné právne posúdenie veci poukazujúc na skutočnosť, že v súdnej veci rozhodol súd prvej inštancie inak, ako bol obsah jeho predbežného právneho posúdenia v tomto konaní, a že táto zmena právneho názoru súdu prvej inštancie nebola v priebehu konania v napadnutom rozsudku vôbec vysvetlená. V ďalšom poukázal napr. na konanie žalobcu 8/ ako aj zástupkyne žalobcu 4/, ktorí podľa neho nekonali v súlade s odbornou starostlivosťou ako aj na vyjadrenia žalobcu 1/ a žalobcu 12/, ktorí mali v konaní potvrdiť, že pri uzavretí poisťnej zmluvy im boli riadne odovzdané všeobecné poisťné podmienky a tiež na list NBS z 18. 10. 2013, podľa ktorého poisťné zmluvy nevykazujú rozpor s platnou právnou úpravou. Za nepreukázané označil tvrdenie o neurčitosti a neplatnosti všeobecných poisťných podmienok žalovaného 1/. K argumentácii týkajúcej sa výšky poplatkov poukázal na svoje vyjadrenie na pojednávaní 26. 08. 2022, že presné stanovenie výšky poplatkov v čase podpisu návrhu na uzavretie poistenia nie je v poisťovníctve objektívne možné (ani obvyklé) z dôvodu, že ich výška sa odvíja od viacerých faktorov, akými sú vek poisteného, zdravotný stav, resp. výška poisťnej sumy, ktorú je poisťovateľ povinný vyplatiť osobe oprávnenej z poistenia pokiaľ nastane poisťná udalosť. Výška poplatkov za investičné poistenie je podľa neho závislá aj od (meniacich) sa poplatkov podielového fondu, do ktorých sú peňažné prostriedky investované. Vo vzťahu k argumentácii rozsudkom Súdneho dvora EÚ z 02. 02. 2023 vo veci C-208/21 K.D. proti Towarzystwo Ubezpieczeń Ż.S.A. žalovaný 1/ namietal jeho neaplikovateľnosť na spor, nakoľko označená vec sa vzťahuje na pristúpenie poistených do skupinovej poisťnej zmluvy „unit-linked“, ktorú ponúkal poisťiteľ poisteným za tam rozvedeného skutkového stavu. V označenej veci SD EÚ posudzoval danú skupinovú zmluvu a spôsob ponuky poistenia zo strany poisťníka poisteným za odlišného skutkového stavu, ktorým je najmä odstúpenie poistených od skupinovej poisťnej zmluvy; v súdnom spore sú však predmetom individuálne poisťné zmluvy, ktoré boli uzatvárané priebežne jednotlivito žalobcami v roku 2002. Súčasne namietal, že žalobca 2/ nepreukázal, že by od poisťnej zmluvy odstúpil alebo túto vypovedal (s touto námietkou žalovaného 1/ sa súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku arbitrárne nevysporiadal), pričom ostatní žalobcovia túto zmluvu vypovedali bez udania dôvodu. Odmietol tvrdenie PZ žalobcov, že poisťné podmienky neboli dostatočne určité a z uvedeného dôvodu sú neplatné v celom rozsahu, alebo že by žalovaný 1/ neoznámil žalovanému 2/ všetky informácie pre riadnu ponuku poisťného produktu. Pokiaľ žalovaný 2/ pri ponuke poisťného produktu nekonal v zmysle informácií a pokynov žalovaného 1/, namieta (kontinuálne v spore) nedostatok preukázania solidárnej zodpovednosti oboch žalovaných v spore. Mal za to, že účelové tvrdenia žalobcov o údajne garantovanej výnosnosti v spore vyvrátil výpoveďou svedka, ktorý na výsledku sporu nemá vlastný právny záujem - pani O., ktorá vypovedala, že bola na školeniach organizovaných žalovaným 2/ riadne poučená, že záujemcom o poistenie žiadnu garanciu ziskovosti sprostredkovateľa uvádzať nemôžu. Účelové tvrdenia o garancii výnosnosti poistenia sú podľa žalovaného 1/ vyvrátené aj znením poisťnej zmluvy. Ochrana spotrebiteľov ako slabšej zmluvnej strany podľa názoru žalovaného 1/ nemôže zájsť tak ďaleko, že žalobcovia nemusia niesť žiadne adekvátne dôsledky za svoje (ne)konanie, ani vlastné rozhodnutie (osobitne potom v prípadoch, ak zároveň ako finanční poradcovia alebo obchodníci uzatváranie takýchto zmluvných vzťahov inými spotrebiteľmi aktívne vyhľadávajú, či takéto vzťahy dojednanú takpovediac sami so sebou), keďže v dôsledku takéhoto prístupu sa spotrebiteľ ex offo zbavuje zodpovednosti. Podľa žalovaného 1/ je taký postup právne neudržateľný, keď spotrebiteľa zvyhodňuje na úkor poskytovateľa služieb či dodávateľa tovaru a umožňuje mu zbaviť sa akejkoľvek zodpovednosti len zdôrazňovaním vlastnej ochrany, a to aj niekoľko rokov po výpovedi z poistenia alebo jeho zániku z iného právneho dôvodu, bez toho, aby poisťnú zmluvu predčasne ukončil. Vo vzťahu k záverom o aplikovateľnosti záverov rozsudku SD EÚ vo veci C-485/19, uviedol, že označený rozsudok bráni vnútroštátnej právnej úprave, aby v spotrebiteľských sporoch (za preukázania nekalých obchodných praktík) aplikoval trojročnú premlčaciu lehotu, ktorá začína plynúť odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu. Pokiaľ by malo platiť, že súd má na vydanie bezdôvodného obohatenia aplikovať 10 ročnú objektívnu premlčaciu lehotu, potom je začiatok plynutia premlčacej lehoty stanovený na deň, kedy k bezdôvodnému obohateniu po prvý raz došlo. Aj v tak prípade by však bol podľa žalovaného 1/ údajný nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčaný v 10 ročnej objektívnej premlčacej lehote, teda najneskôr k 31. 12. 2013.

14. V odvolacej duplike žalobcov 1/, 2/, 3/, 4/, 7/, 8/, 9/, 12/, 13/ a 14/ z 02. 06. 2024 k odvolacej replike žalovaného 1/ nad rámec argumentov obsiahnutých v ich vyjadrení k odvolaniu uviedli, že podaním spoločnej žaloby iba zdôraznili rozhodujúce skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, a to že postup žalovaných 1/ a 2/ bol koordinovaným sofistikovaným postupom ako získať čo najviac klientov, ktorí by boli zdrojom ich príjmov bez znášania podnikateľského rizika. Tento koordinovaný postup žalovaných 1/ a 2/ je v rozpore s dobrými mravmi a súčasne nekalou obchodnou praktikou využívanou pri uzatváraní zmlúv o investičnom životnom poistení a nie iba individuálnym pochybením v súvislosti s konkrétnym klientom. K námietke zmeny právneho posúdenia prípadu súdom prvej inštancie poukázali na to, že žalovaní 1/ a 2/ vo svojej námietke vôbec neuvádzajú akým spôsobom uvedené ovplyvnilo jeho procesné práva, a tiež že právna zástupkyňa žalobcov na pojednávaní konanom 13. 09. 2023 poukázala na judikatúru týkajúcu sa premlčania, ktorú žalovaný 1/ spochybňuje. Žalovaní vzhľadom na obsah svojich vyjadrení žiadali o odročenie pojednávania a o možnosť sa k veci vyjadriť písomne, preto mali dostatok možností k uplatneniu svojich práv počas konania pred súdom prvého stupňa a k vznoseniu námietok voči právnomu posúdeniu veci v odvolacom konaní. Na podporu svojej argumentácie poukázali na uznesenie Ústavného súdu SR, sp. zn. I. ÚS 643/2022-14 z 24. 11. 2022. Súčasne zdôraznili, že žalovaný 1/ počas celého konania nepreukázal, že by sumy, ktoré boli žalobcami ako poistné zaplatené, skutočne investoval, ani aké poplatky a z akého dôvodu boli žalovaným 1/ zo súm zaplatených žalobcami sťahované. Tvrdenie žalovaného 1/, že finanční sprostredkovatelia mali mať k dispozícii všetky potrebné informácie, bol povinný v konaní preukázať, pokiaľ tak však žalovaný 1/ neurobil, nemôže sa dovolávať toho, že sprostredkovatelia tieto informácie mali mať. Zdôraznili, že žalovaní 1/ a 2/ počas celého súdneho konania nepreukázali, aká bola výška poplatkov u jednotlivých žalobcov a táto sa nedá zistiť ani z výpisov z účtov jednotlivých žalovaných, ktoré boli súdu predložil. K námietke žalovaného 1/, že žalovanému 2/ oznámil všetky informácie pre riadnu ponuku poistného produktu a že žalovaný 2/ nekonal v zmysle informácií a pokynov žalovaného 1/ poukázali na to, že žalovaný 1/ neuviedol a nepreukázal, aké mal dať žalovanému 2/ informácie ohľadom poistného produktu a že ani sprostredkovateľom (obchodným zástupcom žalovaného 2/) neboli informácie o výške poplatkov, ktoré mali byť žalobcami platené žalovanému 1/ zrejme. Zopakovali, že pre okolnosti, za ktorých bola zmluva uzatvorená nepostačuje iba odkaz na jej písomný obsah, ale je potrebné posúdiť aj okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy a vrátane toho, ako bol produkt predstavený. Skutočnosť, že v zmluve nie je uvedené, že ide o výnosy garantované je preto podľa označených žalobcov irelevantná. Vzhľadom na uvedené žiadali rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdiť.

15. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací, v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 34 CSP, po zistení, že odvolania žalovaných 1/ a 2/ boli podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP) a oprávnenou osobou (§ 359 CSP), preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 378 a nasl. CSP bez toho, aby nariadil odvolacie pojednávanie podľa ust. § 385 CSP (a contrario) a na tomto pojednávaní zopakoval, či doplnil dokazovanie vykonané prvoinštančným súdom. Právnym dôsledkom takéhoto postupu odvolacieho súdu je jeho viazanosť skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 382, § 385 CSP). Pri preskúmaní napadnutého rozsudku bol odvolací súd viazaný dôvodmi podaných odvolaní do tej miery, že napadnutý rozsudok nebol oprávnený preskúmať z iných dôvodov, než tých, ktoré boli v podaných odvolaniach výslovne uvedené. Výnimkou by mohli byť len vady konania týkajúce sa procesných podmienok, aj keď v odvolacích dôvodoch neboli uplatnené (§ 380 ods. 1, 2 CSP). Pretože rozsudok vo veci samej musí byť verejne vyhlásený, odvolací súd v zákonom stanovenej lehote uverejnil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a webovej stránke Krajského súdu v Prešove (§ 378 ods. 2, § 219 ods. 1, 3 CSP).

16. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov nastal pri rozhodnutí súdu prvej inštancie suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

17. Odvolací súd v danom prípade posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (rozhodnutie ÚS SR sp. zn. II.ÚS 78/05).

18. K odvolaciemu dôvodu v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. a/ CSP, t.j. že pri prejednaní veci neboli splnené procesné podmienky odvolací súd poznamenáva, že teória civilného práva procesného rozoznáva vecné procesné podmienky, ktorými sú v sporovom konaní žaloba a splnenie poplatkovej povinnosti, ďalej procesné podmienky na strane súdu, ktorými sú právomoc, príslušnosť a zákonné obsadenie súdu a napokon aj procesné podmienky na strane sporových strán (pozitívne procesné podmienky) ktorými sú procesná subjektivita, procesná spôsobilosť, povinné zastúpenie advokátom, spôsobilosť byť zástupcom s riadnym plnomocenstvom a tzv. negatívne procesné podmienky medzi ktoré patria prekážka začatého konania a prekážka rozsúdenej veci. Skúmanie splnenia procesných podmienok je úradnou povinnosťou súdu prvej inštancie a rovnako aj súdu odvolacieho počas celého priebehu konania pred súdmi týchto inštancií. Nedostatky niektorých procesných podmienok sú neodstrániteľné, čo znamená, že prítomnosť takéhoto nedostatku absolútne bráni súdu v konaní a rozhodnutí vo veci a jedine správne rezultuje do zastavenia konania. Nedostatky iných procesných podmienok sú odstrániteľné, a teda súd po zistení nedostatku procesnej podmienky sa pokúsi tento nedostatok odstrániť vlastným postupom alebo výzvou voči strane sporu. Vadou predpokladanou v ust. § 365 ods. 1 písm. a) tak trpí konanie pred súdom prvej inštancie v prípade, keď tento vec prejednal a rozhodol napriek nesplneniu niektorej z vyššie uvedených procesných podmienok.

19. K odvolaciemu dôvodu v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP, t. j. že súd prvej inštancie svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil odvolateľovi uskutočnenie procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva odvolateľa na spravodlivý proces, odvolací súd uvádza, že medzi zložky práva na spravodlivý proces (right to fair trial) možno zaradiť predovšetkým právo na prístup k súdu, právo na súd zriadený zákonom, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo na vyporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na preskúmanie rozhodnutia. Porušenie ktoréhokoľvek čiastkového práva strany sporu postupom súdu síce predstavuje pochybenie súdu, avšak o naplnenie odvolacieho dôvodu v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP pôjde iba vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci realizáciu práv strany sporu, dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa javí ako nespravodlivé. Konkrétne pochybenie súdu preto musí byť hodnotené v kontexte celého konania.

20. K odvolaciemu dôvodu v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. d/ CSP, t. j. že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci odvolací súd uvádza, že tento dôvod dopadá na akékoľvek pochybenia v procesnom postupe súdu, ktoré nie sú subsumovateľné pod ostatné odvolacie dôvody, avšak len za predpokladu, že mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (napr. nesprávne realizovanie manudukáčnej povinnosti súdu, vykonanie nezákonne získaného dôkazu, porušenie povinnosti viazanosti súdu iným rozhodnutím), pričom jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, nie zmätočnosť súdneho rozhodnutia.

21. K odvolaciemu dôvodu v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. f/ CSP, t. j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam odvolací súd uvádza, že dokazovanie je procesný postup založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania spočíva v získavaní dôležitých poznatkov na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktorý objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdy sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje

svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. K námietke nesprávneho skutkového zistenia z vykonaných dôkazov odvolací súd tiež uvádza, že vykonané dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivito a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti. Vyhodnotenie vykonaných dôkazov súd uvedie v odôvodnení rozsudku podľa ust. § 220 ods. 2 CSP. Voľné hodnotenie dôkazov súdom prirodzene neznamená ľubovoľnú hodnotenia. Súd hodnotí jednotlivý dôkaz z hľadiska jeho dôležitosti, zákonnosti a pravdivosti. Po individuálnej selekcii následne súd hodnotí všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti. K nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov súd dospeje nesprávnym vyhodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov, alebo porušením pravidiel formálnej logiky.

22. K odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, t. j. nesprávnemu právnemu posúdeniu veci súdom prvej inštancie odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad (pozri napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 9Cdo/23/2021 z 29. 09. 2021). Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 7Cdo/7/2010).

23. Nadväzujúc na uvedený obsah žalovanými 1/ a 2/ vo veci uplatnených odvolacích dôvodov odvolací súd v prvom rade konštatuje, že súd prvej inštancie zistil vo veci skutkový stav v dostatočnom rozsahu, tento primerane opísal v bodoch 15. až 162. odôvodnenia napadnutého rozsudku a zo zistených skutočností prijal vecne správne skutkové závery relevantné pre prijatie rozhodnutia vo veci, ktoré boli zhrnuté spoločne s ich právnym posúdením v jeho nadväzujúcich bodoch (por. najmä body 182. až 186. odôvodnenia napadnutého rozsudku). Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si v označenom rozsahu osvojuje odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, s ktorým sa stotožňuje a v ďalšom na neho poukazuje (§ 387 ods. 2 CSP). Skutočnosť, že odvolací súd sa tiež v zásade môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia rozhodnutia nižšieho súdu vyplýva z rozsudku ESLP vo veci Helle v. Fínsko z 19. 12. 1997 č. 20772/92. Odvolací súd však súčasne konštatuje, že súdená vec nebola vo všetkých aspektoch prípadu správne právne posúdená, čo bolo dôvodom korekcie meritórneho rozhodnutia odvolacím súdom, ktorá sa odrazila vo výroku tohto rozsudku.

24. K námietke nezákonného spojenia nárokov žalobcov 1/ až 14/ do jedného konania, resp. nezákonného konania o hromadnej žalobe, ktorú žalovaní 1/ a 2/ spájali s odvolacími dôvodmi zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. a/ aj d/ CSP odvolací súd konštatuje, že tieto odvolacie dôvody spoločným konaním súdu prvej inštancie o inak samostatných žalobných nárokoch žalobcov 1/ až 14/ naplnené neboli. Čo patrí medzi procesné podmienky konania odvolací súd rozvádza v bode 18. odôvodnenia tohto rozsudku, z ktorého vyplýva, že za takúto podmienku nemožno považovať spôsob prejednávania uplatneného žalobného nároku v spoločnom konaní s iným žalobným nárokom iného subjektu, alebo naopak samostatne. Ustanovenie ust. § 166 CSP normuje objektívnu kumuláciu prejednávania a rozhodovania viacerých nárokov v jednom konaní, ku ktorej môže dôjsť aj aktivitou strán konania, čo zodpovedá okolnostiam súdeného prípadu. Odvolací súd v tomto smere poukazuje na znenie ust. § 166 ods. 2 CSP, ktorý vec prejednávajúcemu súdu iba umožňuje (teda neukladá povinnosť) vylúčiť na samostatné konanie veci, ktoré sa na spojenie nehodia. Posúdenie otázky vhodnosti (hospodárnosti) spoločného prejednávania viacerých žalobcami spoločne uplatňovaných žalobných nárokov patrí vec prejednávajúcemu súdu, pričom jej riešenie nie je závislé od stanovísk sporových strán. Pokiaľ teda súd prvej inštancie uplatnené žalobné nároky jednotlivých žalobcov nevylúčil na samostatné konanie, z tohto jeho postupu nemožno vyvodit' nesplnenie procesných podmienok na prejednanie podanej žaloby, tak ako ich má na mysli ust. § 365 ods. 1 písm. a/ CSP. Podľa názoru odvolacieho súdu tento postup nenapĺňa ani zákonné znaky odvolacieho dôvodu definované v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. d/ CSP, nakoľko opísaný namietaný postup, t. j. spoločné prejednanie nárokov žalobcov 1/ až 14/ nemohol viesť

k vecne nesprávnemu rozhodnutiu. K naplneniu uvedeného odvolacieho dôvodu totiž môže dôjsť len v prípade, ak vecná nesprávnosť napadnutého rozhodnutia by bola dôsledkom namietanej vady konania, pričom musí ísť o takú vadu, ktorú nemožno subsumovať pod ktorýkoľvek iný odvolací dôvod. Nadvážne odvolací súd konštatuje, že existenciu inej vady konania nezakladá ani prípadné nevysporiadanie sa súdu prvej inštancie so základnými hmotnoprávnymi námietkami a tvrdeniami žalovaných 1/ a 2/ samostatne vo vzťahu ku každému zo žalobcov 1/ až 14/, námietka ktorá bola žalovanými 1/ a 2/ vznesená v ich odvolaniach, nakoľko uvedené môže viesť iba k záveru o nesprávnom právnom posúdení niektorého z uplatnených žalobných nárokov.

25. Ohľadne námietky žalovaných 1/ a 2/ o inom konečnom právnom posúdení prípadu, než ktorý bol súdom prvej inštancie prezentovaný v rámci predbežného právneho posúdenia na pojednávaní konanom 26. 08. 2022 (teda pred zmenou zákonného sudcu v konaní pred súdom prvej inštancie), odvolací súd poznamenáva, že uvedenie predbežného právneho posúdenia súdom má viesť k predvídateľnosti následného súdneho rozhodnutia a k vytvoreniu priestoru na prehodnotenie vlastnej procesnej pozície sporových strán, ich vecnú a efektívnu právnu argumentáciu, ako aj riadne substancovanie skutkových tvrdení a dôkazných návrhov, čo však neznamená, že by bol súd vysloveným predbežným právnym posúdením veci striktnie viazaný. Z podstaty výkonu spravodlivosti prostredníctvom súdnej moci vyplýva, že súd musí byť pri svojich právnych záveroch nezávislý a jeho slobodný myšlienkový postup je limitovaný iba obsahom objektívneho práva, ktoré v konkrétnej veci interpretuje a aplikuje (por. ŠTEVČEK, Marek, FICOVÁ, Svetlana, BARICOVÁ, Jana, MESIARKINOVÁ, Soňa, BAJÁNKOVÁ, Jana, TOMAŠOVIČ, Marek a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 719-728). Súčasne z judikatúry ÚS SR (sp. zn. IV.ÚS 16/2012) vyplýva, že súd až v samotnom rozhodnutí vo veci, a nie v rámci postupu podľa ust. § 118 ods. 2 OSP (teraz ust. 181 ods. 2 CSP), vyjadří svoj definitívny právny názor týkajúci sa konkrétnej prejednávanej veci (k tomu porovnaj aj uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/3/2016 z 22. 03. 2017, uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/211/2013 z 13. 05. 2014) a že ani dodržanie postupu v zmysle označeného ustanovenia nezbavuje strany sporu povinnosti byť v spore aktívny a predkladať v ňom také dôkazy, ktoré podporujú a dokazujú nimi tvrdené skutočnosti. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že súd rozhoduje na základe zisteného skutkového stavu (§ 215 ods. 1 CSP), berie do úvahy iba skutočnosti, ktoré vyšli najavo počas konania (čl. 11 ods. 4 CSP) a pri zisťovaní skutkového stavu vychádza zo zhodných tvrdení strán, ak neexistuje dôvodná pochybnosť o ich pravdivosti (§ 186 ods. 2 CSP). Pri výkone spravodlivosti súd nesmie byť obmedzovaný tak pôvodnými predbežnými závermi o skutkovej stránke veci, ako ani prípadným vlastným predbežným právnym posúdením (por. uznesenie NS SR sp. zn. 1Obdo/3/2019 z 28. 01. 2020)

26. V okolnostiach súdnej veci je vo vzťahu k posúdeniu uvedenej odvolacej námietky žalovaných 1/ a 2/ tiež podstatné, že z obsahu zápisnice z pojednávania konaného 13. 09. 2023 súdom prvej inštancie (po zákonnej zmene sudcu) vyplýva upozornenie súdu sporovým stranám, vrátane žalovaných 1/ a 2/ zastúpených na pojednávaní ich právnym zástupcom, na odchylný právny názor vo veci konajúcej zákonnej sudkyne oproti skôr vyslovenému predbežnému právnomu názoru (v kontexte vykonaného dokazovania), ako aj upozornenie na možnosť iného právneho posúdenia námietok premičania vznesených v konaní žalovanými 1/ a 2/ v kontexte dobrých mravov, ako aj v kontexte záverov rozsudku Súdného dvora EÚ C - 485/2019 a rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/268/2021 z 28. 02. 2022. Z označenej zápisnice z pojednávania tiež vyplýva doplnenie právnej argumentácie v konaní zastúpených žalobcov 1/, 2/, 3/, 4/, 7/, 8/, 9/, 12/, 13/, 14/, podľa ktorej sa žalovaní 1/ a 2/ pri uzatváraní zmlúv dopustili nekalých obchodných praktík, resp. konania rozporného s dobrými mravmi, a tiež skutočnosť, že na žiadosť právneho zástupcu žalovaných 1/ a 2/ bolo toto pojednávanie odročené tak, aby mali možnosť primerane sa k tejto argumentácii žalujúcej strany vyjadriť. Vzhľadom na opísané okolnosti týkajúce sa priebehu konania pred súdom prvej inštancie tak nemožno prisvedčiť dôvodnosti námietky žalovaných 1/ a 2/, že postup súdu prvej inštancie, pri ktorom tento rozhodol iným spôsobom než bol v istom momente prezentovaný v rámci jeho predbežného právneho posúdenia na pojednávaní konanom 26. 08. 2022, viedol k naplneniu odvolacieho dôvodu v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP (t.j. že sa ním znemožnilo uskutočňovanie práv patriacich žalovaným 1/ a 2/ v takej miere, že došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý súdny proces). Totiž z obsahu zachytených prednesov súdu prvej inštancie na pojednávaní konanom 13. 09. 2023 jednoznačne vyplýva, že súd prvej inštancie nemienil zotrvať na predbežnom právnom názore vyslovenom na pojednávaní 28. 02. 2022, preto aj v prípade, ak by prezentácia tohto stanoviska úplne nezodpovedala zmyslu ust. § 181 ods. 2 CSP, odvolací súd dospel k názoru, že takáto jeho aplikácia by bola konvalidovaná vydaním rozhodnutia vo veci samej

súdom prvej inštancie, v ktorom rozhodnutí súd oznámil svoje názory a tým tento procesný nedostatok zhojil.

27. V súvislosti s námietskou nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozsudku, spočívajúceho v nevysporiadaní sa súdu prvej inštancie s hmotnoprávnymi námietskami o premlčaní práva žalobcov 1/ až 14/ dovolať sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu a na vydanie bezdôvodného obohatenia solidárne od žalovaných 1/ a 2/ odvolací súd poukazuje na doterajšiu judikatúru najvyššieho súdu - R 111/1998, R 2/2016, ako aj na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „SR“) sp. zn. I.ÚS 364/2015, II.ÚS 184/2015, III.ÚS 288/2015 a I.ÚS 547/2016, v zmysle ktorých nedostatok odôvodnenia rozhodnutia (nepreskúmateľnosť) je považovaný len za vlastnosť rozhodnutia súdu, ktorá zmätočnosť rozhodnutia nezakladá (sp. zn. 7Cdo/17/2021 z 29. 04. 2021). Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a măriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/38/2015, 5Cdo/201/2011, 6Cdo/90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

28. Zo stanoviska občiansko-právneho kolégia Najvyššieho súdu SR č. 2/2016 možno ďalej dovodiť, že odvolací dôvod v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP (obsahovo zodpovedajúci bývalému odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 205 ods. 2 OSP v spojení s ust. § 221 ods. 1 písm. f/ OSP, t.j. že postupom súdu došlo k odňatiu možnosti konať pred súdom) môže byť nedostatočným odôvodnením napadnutého rozhodnutia naplnený len výnimočne, a to keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu. V označenom stanovisku NS SR vychádzal z názoru, že odňatím možnosti pred súdom sa rozumie procesný postup súdu znemožňujúci účastníkovi občianskeho súdneho konania realizáciu jeho procesných práv, ktoré mu priznáva právny poriadok, no súčasne tiež, že nie každá nesprávnosť, je procesnou vadou (vadou procedúry prejednávania veci) dosahujúcou relevantnú intenzitu. Požiadavka, aby rozhodnutie bolo riadne odôvodnené, patrí medzi základné atribúty spravodlivého procesu, ktorého účelom je medziiným zabezpečiť transparentnosť, legitimitu a kontrolovateľnosť súdneho rozhodovania. Účastník konania sa však na tvorbe písomného vyhotovenia rozhodnutia súdu nezúčastňuje, keď procesná úprava mu priznáva možnosť realizácie jeho procesných oprávnení pred vydaním písomného vyhotovenia rozhodnutia (právo zúčastniť sa na pojednávaní, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k veci a k doterajším výsledkom konania, svojimi argumentmi vymedzovať okruh otázok, ktoré by mal súd - podľa názoru účastníka - v rozhodnutí vyriešiť, zúčastniť sa na verejnom vyhlásení rozsudku) a po vydaní písomného vyhotovenia rozhodnutia v stanovených prípadoch právo podať opravný prostriedok a v ňom vytykať nesprávnosti, ktorých sa (podľa jeho názoru) súd dopustil. Ani vtedy, keď zastáva názor, že odôvodnenie písomného vyhotovenia rozhodnutia je nedostatočné, nevýstižné, nepresvedčivé alebo neúplné, nezostáva "procesne bezbranný". Je pravda, že v prípade nedostatočného odôvodnenia musí účastník svoju argumentáciu prispôbiť tak, aby zodpovedala tomu, čo je (alebo nie je) obsahom rozhodnutia a čo chce súdu vytknúť, uvedené však neznamená, že by bol v takom prípade celkom zbavený možnosti brániť sa a vznášať argumenty proti rozhodnutiu súdu, s ktorým nesúhlasí a ktoré sa mu javí ako nedostatočne odôvodnené. Procesné oprávnenie (ako také) brániť sa a domáhať sa nesprávností spôsobených súdom tak bezpochyby zostáva účastníkovi konania zachované, preto skutočnosť, že súd svoje rozhodnutie odôvodnil nedostatočne mu bez ďalšieho neodníma možnosť pred súdom konať.

29. V súdnej veci odvolací súd zastáva názor, že napadnutý rozsudok obsahuje (i) uvedenie nárokov (vrátane ich odôvodnenia), ktorých sa žalobcovia 1/ až 14/ domáhali, (ii) uvedenie stanoviska, aké k veci zaujali žalovaní 1/ a 2/, (iii) opis zisteného skutkového stavu ako aj jeho vyhodnotenie, t. j. vysvetlenie, ktoré skutočnosti považoval súd prvej inštancie za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov (ne)vychádzal, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil a (iv) ako vec právne posúdil. Skutočnosť, že odôvodnenie napadnutého rozsudku má niektoré z nedostatkov vytykaných žalovanými 1/ a 2/ v ich odvolaniach, osobitne týkajúce sa niektorých aspektov realizovaného právneho posúdenia prípadu však neznamená, že sa súd prvej inštancie vo veci dopustil takých závažných chýb, že by napadnuté rozhodnutie bolo možné označiť za zmätočné, teda že v jeho odôvodnení absentuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu čím by došlo k naplneniu odvolacieho dôvodu

v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP. V tomto kontexte odvolací súd poukazuje na súdnu praxou ustálený názor, že za procesnú vadu konania nemožno považovať ani skutočnosť, že súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv odvolateľa.

30. S ohľadom na obsah ostatných odvolacích námietok žalovaných 1/ a 2/ relevantne dopadajúcich predovšetkým na odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP možno na podklade vykonaného dokazovania, resp. medzi stranami nesporných skutkových okolností v súdnej veci uzavrieť, že žalobca 1/ dňa 28. 02. 2002, žalobca 2/ dňa 02. 01. 2002, žalobkyňa 3/ dňa 06. 09. 2002, žalobca 4/ dňa 12. 12. 2001, žalobca 5/ dňa 15. 08. 2002, žalobca 6/ dňa 27. 08. 2002, žalobkyňa 7/ 30. 07. 2002, žalobca 8/ 27. 12. 2001, žalobca 9/ 27.01. 2002, žalobkyňa 10/ dňa 27. 08. 2002, žalobkyňa 11/ dňa 26. 08. 2002, žalobca 12/ dňa 13. 12. 2001, žalobkyňa 13/ dňa 30. 04. 2002 a žalobca v 14/ dňa 28. 12. 2001 podpísali, každý z nich samostatne, prostredníctvom sprostredkovateľa poistenia - žalovaného 2/ formulárový dokument s predtlačným logom žalovaného 1/ ako poisťovne na ľavej strane a žalovaného 2/ na pravej strane jeho prvej strany označený názvom: NÁVRH POISTNEJ ZMLUVY PRE INVESTIČNÉ KONTO BUDÚCNOSTI, s navrhovanou poistnou dobou 20 rokov, ktorý žalovaný 1/ ako poisťovňa prijal, na podklade čoho vystavil žalobcovi 1/ dňa 22. 03. 2002 poistku č. X XXX XXX XXX, žalobcovi 2/ dňa 18. 01. 2002 poistku pod č. X XXX XXX XXX (čl.743), žalobkyňi 3/ dňa 08. 10. 2002 poistku č. X XXX XXX XXX, žalobcovi 4/ dňa 03. 01. 2002 poistku č. X XXX XXX XXX (čl.745), žalobcovi 5/ dňa 23. 09. 2002 poistku č. X XXX XXX XXX, žalobcovi 6/ dňa 09. 09. 2002 poistku č. X XXX XXX XXX, žalobkyňi 7/ dňa 06. 08. 2002 poistku č. X XXX XXX XXX, žalobcovi 8/ dňa 18. 01. 2002 poistku č. X XXX XXX XXX (čl.749), žalobcovi 9/ dňa 20. 02. 2002 poistku č. X XXX XXX XXX (čl.750), žalobkyňi 10/ dňa 09. 09. 2002 poistku č. X XXX XXX XXX, žalobkyňi 11/ dňa 09. 09. 2002 poistku č. X XXX XXX XXX, žalobcovi 12/ dňa 03. 01. 2002 poistku č. X XXX XXX XXX, žalobkyňi 13/ dňa 10. 05. 2002 poistku č. X XXX XXX XXX, žalobcovi 14/ dňa 18. 01. 2002 poistku č. 6 500 770 958.

31. Vo všetkých uvedených návrhoch poistnej zmluvy vystavených na žalobcov 1/ až 14/ v pozícii poisťníkov (platiteľov poistného) bolo v časti označenej ako „Investičná stratégia“ predtlačené označenie žalovaného 2/ s dodatkom „exkluzívny produkt“, v časti „Fondy“ vyznačené zaškrtnutie „T. I.“ a v záverečnej časti druhej strany uvedeného formuláru pred datovaním zmluvy a podpismi zmluvných strán uvedený text: „Pre toto poistenie platia príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka, Všeobecných poistných podmienok pre investičné životné poistenie, osobitných poistných podmienok pre pripustenie pripoistenie úrazu a invalidity a Rozsah nárokov a zmluvné dojednania pre produkt IŽP2“. V bodoch 144. až 151. odôvodnenia napadnutého rozsudku súd prvej inštancie opísal obsah podstatných častí Všeobecných poistných podmienok pre investičné životné poistenie schválených rozhodnutím Úradu pre finančný trh pod č. V. - XXX/XXXX/XXXX z 28. 11. 2000, z ktorých odvolací súd osobitne poukazuje na v napadnutom rozsudku citovaný čl. 11 ods. 4 (v zmysle ktorého sa hodnota účtu mesačne znižuje o poplatky, ktoré predstavujú zrážky na krytie rizika pre prípad smrti, administratívne náklady a poplatky za správu fondov).

32. Z výsledkov konania pred súdom prvej inštancie tiež vyplýva, že žalovanému 1/ bola žalobcom 1/ za účelom poistenia č. X XXX XXX XXX celkovo uhradená suma 5 311,04 eur a hodnota jeho účtu k 01. 03. 2015 predstavovala sumu 3 057,65 eur, žalobcom 2/ za účelom poistenia č. X XXX XXX XXX celkovo uhradená suma 18 588,62 eur, a ako odkupná hodnota zrušeného poistenia vyplatená suma 7 564,38 eur, žalobkyňou 3/ za účelom poistenia č. 6 510 138 533 celkovo uhradená suma 6 638,- eur a ako odkupná hodnota zrušeného poistenia vyplatená suma 2 681,98 eur, žalobcom 4/ za účelom poistenia č. X XXX XXX XXX celkovo uhradená suma 8 161,98 eur a ako odkupná hodnota zrušeného poistenia vyplatená suma 1 899,39 eur, žalobcom 5/ za účelom poistenia č. X XXX XXX XXX ako poistné celkovo uhradená suma 18 920,55 eur a ako odkupná hodnota zrušeného poistenia vyplatená suma 7 940,26 eur, žalobcom 6/ za účelom poistenia č. X XXX XXX XXX ako poistné celkovo uhradená suma 11 817,80 eur, na jeho žiadosť zo 14. 08. 2012 vyplatená suma 7 590,- eur a ako odkupná hodnota zrušeného poistenia vyplatená suma 334,15 eur, žalobkyňou 7/ za účelom poistenia č. X XXX XXX XXX ako poistné celkovo uhradená suma 2987,43 eur a ako odkupná hodnota zrušeného poistenia vyplatená suma 116,90 eur, žalobcom 8/ za účelom poistenia č. X XXX XXX XXX ako poistné celkovo uhradená suma 3 319,40 eur a ako odkupná hodnota zrušeného poistenia vyplatená suma 1 351,43 eur, žalobcom 9/ za účelom poistenia č. X XXX XXX XXX ako poistné celkovo uhradená suma 3 323,48 eur a ako odkupná hodnota zrušeného poistenia vyplatená poisťovňou suma 1 363,58 eur, žalobkyňou 10/ za účelom poistenia č. X XXX XXX XXX ako poistné celkovo zaplatená suma 3 983,28 eur a ako odkupná hodnota zrušeného poistenia vyplatená suma 1 832,28 eur, žalobkyňou 11/

za účelom poistenia č. X XXX XXX XXX ako poistné uhradená celkovo suma 5974,92 eur a ako odkupná hodnota zrušeného poistenia vyplatená suma 1 875,69 eur, žalobcom 12/ za účelom poistenia č. X XXX XXX XXX ako poistné celkovo uhradená suma 23 899,66 eur a ako odkupná hodnota zrušeného poistenia vyplatená suma 11 002,70 eur, žalobkyňou 13/ za účelom poistenia č. X XXX XXX XXX ako poistné celkovo uhradená suma 2 011,05 eur a ako odkupná hodnota zrušeného poistenia vyplatená suma 559,08 eur a žalobcom 14/ za účelom poistenia zaplatená suma 9 958,20 eur a poisťovňou vyplatená celková suma 7 363,78 eur (odkupná hodnota poistenia 6 699,90 eur + nerealizované poistné 663,88 eur). V odvolacích námietkach vo vzťahu k jednotlivým žalobcom (por. body 112., resp. 117. odvolaní žalovaného 1/, resp. bod 70. odvolania žalovaného 2/) tieto skutkové zistenia žalovaní 1/ a 2/ nenamietali.

33. K námietkam žalovaných 1/ a 2/, že súd prvej inštancie nezistil začiatok plynutia premičacej lehoty pre dovolanie sa relatívnej neplatnosti poistných zmlúv ako deň uzavretia každej poistnej zmluvy žalobcami 1/ až 14/, ani začiatok plynutia premičacej lehoty na vydanie bezdôvodného obohatenia z poistnej dokumentácie doloženej žalovaným 1/, ako aj, že nezistil splnenie podmienok pre vyvodenie solidárnej zodpovednosti oboch žalovaných odvolací súd uvádza, že žalovaní 1/ až 14/ v tomto ohľade v skutočnosti namietajú nesprávne právne posúdenie týchto, podľa nich, pre prípad rozhodujúcich skutočností, a preto tieto námietky neosvedčujú naplnenie odvolacieho dôvodu v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. f/ CSP. Odvolací súd nepochybuje, že medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (nedostatočných) skutkových zistení môže byť aj chybný právny názor, v dôsledku ktorého súd zisťoval iné skutočnosti, príp. zisteným skutočnostiam nevenoval pozornosť, avšak pokiaľ súd prvej inštancie nepovažoval deň uzavretia poistných zmlúv, či deň doručenia niektorých dokumentov žalovaného 1/ žalobcom 1/ až 14/ za relevantné pre posúdenie označených hmotnoprávných námietok žalovaných 1/ a 2/, neznamená to, že súd vo veci dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam.

34. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods.1 písm. f/ CSP sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie je nesprávne, to znamená musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke, a ktoré je nesprávne v tom zmysle, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s ust. § 191 ods. 1 CSP a to vzhľadom na to, že súd buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré súd založil na chybnom hodnotení dôkazov, teda keď existuje logický rozpor v hodnotení dôkazov (v úsudku medzi porovnávanými skutočnosťami), príp. poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán sporu alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ust. § 185 až § 211 CSP.

35. Pokiaľ v ďalšom žalovaní 1/ a 2/ namietajú, že súd prvej inštancie v konaní nezistil (i) absenciu garancie zhodnotenia investovaných finančných prostriedkov poistného v poistných zmluvách uzavretých žalobcami 1/ až 14/ so žalovaným 1/, že (ii) uvedené zmluvy obsahujú náležitosti vyžadované zákonom účinným v čase ich uzavretia, že (iii) podľa Národnej banky Slovenska (t. j. listu z 21. 04. 2009) boli riadne uzavreté, že (iv) obsahujú prehlásenie poistníkov o riadnom oboznámení sa so znením poistnej zmluvy, že (v) pri dojednaní poistenia im boli odovzdané poistné podmienky, že (vi) samotní žalobcovia 1/ až 14/ potvrdili odovzdanie dokumentu označeného ako Rozsah nárokov a zmluvné dojednania pre investičné životné poistenie za bežne platené poistné IŽP2, alebo že (vii) z ich obsahu vyplýva kumulácia poistných produktov životného poistenia a investičného poistenia, odvolací súd uvádza, že napadnutý rozsudok ohľadne týchto skutočností neobsahuje protichodné (t. j. uvedené popierajúce) zistenia, ktoré by nemali podklad vo vykonanom dokazovaní. To, že viaceré z týchto skutočností súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku podrobnejšie nerozvedol, neznamená že v konaní nevyšli najavo (neboli zistené), ale iba to, že pre právne posúdenie prípadu ich súd prvej inštancie nepovažoval za relevantné. V tomto kontexte odvolací súd uvádza, že to, čo konkrétne, akým spôsobom a v akom vecnom slede bolo zaradené do textu písomného vyhotovenia rozhodnutia, resp. v akom rozsahu v ňom boli uvedené skutkové a právne závery, je v rámci limitov daných platnou právnou úpravou výlučne vecou súdu. Podstatné je, aby v zhode s výsledkami dokazovania boli zistené (a v rozsudku súdu uvedené) tie okolnosti, ktoré sú pre správne

právne posúdenie prípadu relevantné. V rovnakom kontexte sa tak ako neopodstatnená javí aj výhrada žalovaných 1/ a 2/ o nekritickom prevzatí skutočností uvádzaných v čestných vyhláseniach žalobcov 1/ až 14/, resp. o ich nepodrobení hodnoteniu, pokiaľ ide o tvrdenie žalovaného 1/ o pravdivosti informácie o 18 %-ných výnosoch z investovania do podielových fondov v období rokov 2000-2002.

36. Z obsahu podaných odvolaní je nepochybné, že odvolací dôvod v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP považujú žalovaní 1/ a 2/ za naplnený jednak z dôvodu nesprávneho (resp. absentujúceho) právneho posúdenia hmotnoprávnej námietky premlčania práva dovolať sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu, ako aj v dôsledku podľa nich nesprávneho právneho posúdenia práva žalobcov 1/ až 14/ na vydanie bezdôvodného obohatenia a napokon aj v nesprávnom právnom posúdení podmienok pre vyvodenie solidárnej zodpovednosti obidvoch žalovaných. Uvedené odvolacie námietky žalovaných 1/ a 2/ možno s výnimkou námietky nesprávneho právneho posúdenia práva na vydanie bezdôvodného obohatenia považovať čiastočne za opodstatnené, z dôvodov ktorých bolo pri nezmenenom skutkovom stave opodstatnené v odvolacom konaní rozhodnutie súdu prvej inštancie prehodnotiť, čo odvolací súd viedlo k čiastočnému potvrdeniu, čiastočnej zmene a čiastočnému zrušeniu napadnutého rozsudku (por. výroky I. až III. tohto rozsudku).

37. Pokiaľ ide o odvolaciu námietku nesprávneho právneho posúdenia premlčania práva žalobcov 1/ až 14/ dovolať sa relatívnej neplatnosti poisťných zmlúv uzavretých so žalovaným 1/ sa odvolací súd v zásade stotožňuje s právnou argumentáciou žalovaných 1/ a 2/, že v zmysle ustálenej súdnej praxe sa právo oprávneného účastníka dovolať sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe (§ 101 OZ) a že táto premlčacia doba začína plynúť vždy dňom, kedy došlo k uzavretiu právneho úkonu, a to aj pri právnych úkonoch, ktoré na svoju účinnosť vyžadujú rozhodnutie príslušného orgánu. K tomuto záveru okrem žalovanými 1/ a 2/ uvádzaných rozhodnutí [rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/37/2007 z 30. 01. 2008; rozsudok NS SR, sp. zn. 3Cdo/187/2006 (ZSP 1/2008); uznesenie ÚS SR, sp. zn. I.ÚS 148/2013 z 13. 03. 2013 a uznesenie NS SR, sp. zn. 6Cdo/89/2018 z 25. 11. 2020; rozsudok KS v Prešove, sp. zn. 7Co/70/2019 zo 17. 10. 2019; rozhodnutie NS ČR sp. zn. 32 Odo 568/2002] odvolací súd poukazuje aj na stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SSR z 22. 05. 1985, sp. zn. Cpj 13/85 (R 50/1985). Nakoľko záver o neplatnosti týchto zmlúv oprel súd prvej inštancie o zistenie, že poisťné zmluvy boli žalobcami 1/ až 14/ uzavreté v omyle vychádzajúcom zo skutočnosti, ktorá bola pre právny úkon rozhodujúca, a súčasne za situácie, že osoba, ktorej bol právny úkon určený, tento omyl vyvolala alebo o ňom musela vedieť (teda vychádzajúc z naplnenia podmienok v zmysle ust. § 49a OZ), bolo vzhľadom na žalovanými 1/ a 2/ vznesenú námietku premlčania povinnosťou súdu prvej inštancie posúdiť jej dôvodnosť a splnenie predpokladov pre jej uplatnenie v kontexte zistených okolností prípadu ako aj argumentácie sporových strán, čo však súd prvej inštancie v súvislostiach prípadu opomenul.

38. K námietke premlčania práva dovolať sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu nastolenej v konaní odvolací súd vzhľadom na identifikované pochybenie súdu prvej inštancie konštatuje, že pokiaľ medzi sporovými stranami nebolo sporné, že k uzavretiu poisťných zmlúv žalovaným 1/ so žalobcom 1/ došlo dňa 01. 03. 2002, so žalobcami 2/, 4/, 9/ došlo ku dňu 01. 02. 2002, so žalobkyňou 3/ došlo ku dňu 01. 10. 2002, so žalobcami 5/, 6/, 10/, 11/ a 14/ došlo ku dňu 01. 09. 2002, so žalobcom 7/ došlo ku dňu 01. 08. 2002, so žalobcom 8/, 12/ došlo ku dňu 01. 01. 2002 a so žalovanou 13/ došlo ku dňu 01. 05. 2002, a že k uplatneniu námietky relatívnej neplatnosti týchto zmlúv (s poukazom na ust. § 49a OZ) žalobcami 1/ až 14/ došlo až podaním z 05. 10. 2018, ktoré bolo súdom prvej inštancie následne žalovaným 1/ a 2/ doručené, je nepochybné, že k uplatneniu tohto dôvodu neplatnosti voči žalovaným 1/ a 2/ došlo po uplynutí trojročnej premlčacej doby v zmysle ust. § 101 OZ. S ohľadom na argumentáciu žalobcov 1/ až 14/ uvedenú v závere konania pred súdom prvej inštancie ako aj v následnom odvolacom konaní o rozpore vznesenej námietky premlčania s dobrými mravmi bolo však potrebné zaoberať sa aj otázkou splnenia podmienok pre možnosť na ňu v konaní neprihliadať.

39. V tomto kontexte odvolací súd poukazuje na ustálenú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, napr. 5Cdo/265/2009, 7Cdo/226/2016, 7Cdo/507/2014, 1Cdo/85/2017, 2Cdo/249/2014, 3Cdo/137/2017, 7Cdo/191/2019, 7Cdo/242/2022 a iné ako aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/41/2012 (ZSP 1/2015), z ktorého vyplýva nasledovné: Dobrým mravom zásadne neodporuje, ak niekto namieta premlčanie práva uplatňovaného voči nemu, lebo inštitút premlčania je inštitútom zákonným a teda použiteľným vo vzťahu k akémukoľvek právu, ktoré sa zo zákona premlčuje. Ak žalobca nevhodnou voľbou prostriedku ochrany svojich práv z objektívneho hľadiska vlastným

zavinením vytvoril podmienky pre neskoršie úspešné vznesenie námietky premlčania práva žalovaným, uplatnenie námietky premlčania nie je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle ust. § 3 ods. 1 OZ. Z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/441/2013 z 31. 03. 2016 plynie zase tento záver: Uplatnenie námietky premlčania sa prieči dobrým mravom v tých výnimočných prípadoch, v ktorých je výrazom zneužitia tohto práva na úkor účastníka, ktorý márne uplynutie premlčacej doby nezavinil. Ustanovenie § 3 ods. 1 OZ je všeobecným ustanovením hmotnoprávnej povahy, ktoré dáva súdu možnosť posúdiť, či výkon subjektívneho práva je v súlade s dobrými mravmi a v prípade, ak to tak nie je, požadovanú ochranu odoprieť. Postup podľa uvedeného ustanovenia má miesto iba v ojedinelých a vo výnimočných prípadoch, a to vtedy, ak vznesenie námietky premlčania nesie znaky zneužitia tohto práva. Výrazom zneužitia práva v neprospech toho účastníka, ktorý márne uplynutie premlčacej doby nezavinil, a voči ktorému by nepriznanie jeho nároku súdom v dôsledku uplynutia premlčacej doby bolo neprímerane tvrdým postihom v porovnaní s rozsahom a charakterom uplatňovaného práva a dôvodmi, pre ktoré svoje právo včas neuplatnil, (prípadne, kedy k výkonu práva založeného zákonom dochádza z iných dôvodov, než je dosiahnutie hospodárskych cieľov), či uspokojenia iných potrieb, kedy hlavnou alebo aspoň prevažujúcou motiváciou je úmysel poškodiť, či znevýhodniť povinnú osobu (tzv. šikanózný výkon práva). Tieto okolnosti musia byť naplnené v takej výnimočnej intenzite, aby bol odôvodnený tak významný zásah do princípu právnej istoty, akým je odopretie práva uplatniť námietku premlčania. Preto pre odopretie účinkov vznesenej námietky premlčania z dôvodu ich rozporov s dobrými mravmi sú rozhodujúce individuálne okolnosti, za ktorých bola námietka premlčania uplatnená. A napokon k žalobcami vznesenej námietke týkajúcej sa nesúladu námietky premlčania s dobrými mravmi odvolací súd poukazuje aj na nález ústavného súdu sp. zn. II.ÚS 176/2011, týkajúci sa nároku plynúceho z bezdôvodného obohatenia, podľa ktorého samotná dôvodnosť vznesenej námietky premlčania rozpor s dobrými mravmi nezakladá. Aplikácia tohto inštitútu by mala byť len výnimočná a nemala by zhojovať neznalosť zákona - t.j. neznalosť plynutia premlčacích dôb. V tomto smere je potrebné poukázať aj na jednu zo základných zásad súkromného práva - vigilantis iura scripta sunt - právo patrí bdelym. Preto je potrebné pri skúmaní otázky, či je vznesenie námietky premlčania v rozpore s dobrými mravmi skúmať, či strana konania, ktorá sa dovoľáva rozporu s dobrými mravmi v súlade s ust. § 3 ods. 1 OZ, postupovala s dostatočnou mierou starostlivosti a opatrnosti práve v súlade so zásadou vigilantis iura, ktorá predpokladá, že každý zodpovedá za náležitú mieru predvídavosti a opatrnosti nielen pri vzniku právneho vzťahu, ale aj pri uplatňovaní svojich práv a výkone svojich práv a povinností z neho vyplývajúcich.

40. Z čerstvej judikatúry Najvyššieho súdu SR tiež vyplýva možnosť ako odporujúci dobrým mravom v zmysle ust. § 3 ods. 1 OZ hodnotiť aj prípad, keď síce priamym úmyslom pri uplatnení námietky premlčania nebolo poškodiť žalobcu, avšak existencia mimoriadnych a osobitných okolností hodných osobitného zreteľa na poškodenej strane vytvorila závažnú prekážku, ktorá jej vo včasnom uplatnení jej nároku zabránila, pre ktorú by záver o premlčaní uplatneného nároku bol pre poškodenú stranu neprímerane tvrdý (por. rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/34/2023 z 31. 01. 2024, či sp. zn. 6Cdo/57/2023 z 28. 05. 2025).

41. V súdenom prípade žalobcovia 1/ až 14/ rozpor vznesenej námietky premlčania práva dovoliť sa relatívnej neplatnosti poisťných zmlúv videli v nedoručení, resp. porušovaní povinnosti žalovaného 1/ doručovať im výpisy z účtu v prvotnom období (období prvých troch rokov od ich uzavretia), z dôvodu ktorého nemohlo u žiadneho zo žalobcov 1/ až 14/ v priebehu premlčacej lehoty na uplatnenie tohto práva (2002-2005) ani len vzniknúť podozrenie (nie to ešte aj vedomosť) o tom, že pri uzatváraní poisťných zmlúv mali byť uvedení do omylu. Vychádzajúc zo súdom prvej inštancie zisteného skutkového stavu odvolací súd súhlasí s argumentom žalobcov 1/ až 14/, že ani pri jednom z nich nebolo preukázané, že by im v priebehu prvých troch rokov od uzavretia poisťných zmlúv boli žalovaným 1/ ako poisťiteľom zaslané oznámenia o stave ich účtov a zmene na ňom, povinnosť ktorá mu vyplývala z čl. 11 ods. 7 ním do poisťných zmlúv inkorporovaných všeobecných poisťných podmienok, alebo že by bol ktorýkoľvek zo žalobcov akokoľvek inak informovaný o podiele (výške) poplatkov a iných administratívnych nákladov, o ktoré bolo v prvých troch rokoch od uzavretie jednotlivých poisťných zmlúv zaťažené nimi uhrádzané poisťné, resp. tá jeho časť, ktorá bola žalovaným 1/ vložená do príslušného investičného fondu. V žiadnom prípade tak v individuálnych okolnostiach prípadu nemožno dospieť k záveru, že by žalobcovia 1/ až 14/ vlastným zavinením sami vytvorili podmienky pre neskoršie úspešné vznesenie námietky premlčania práva, resp. že by nepostupovali s dostatočnou mierou starostlivosti a opatrnosti, keď práve naopak, dôvodom pre ktorý svoje právo namietať relatívnu neplatnosť týchto právnych úkonov nebolo z ich strany včas uplatnené, bol absolútny nedostatok informácií o povahe,

štruktúre a nákladoch poskytnutého poistného produktu (v čase uzavretia zmlúv, rovnako ako aj počas obdobia plynutia premičacej doby), resp. poskytnutie v tomto smere zavádzajúcich informácií, za čo nesie zásadnú zodpovednosť žalovaný 1/ ako dodávateľ poistenia majúceho spotrebiteľský charakter, ktorý bol v zmluvnom vzťahu so žalobcami 1/ až 14/ nepochybne v silnejšom (výhodnejšom) postavení, v rámci ktorého diktoval (formuloval) zmluvné podmienky, čo vyplýva zo skutočnosti, že poistné zmluvy boli uzavreté na vopred pripravených formulároch a od počiatku, na rozdiel od žalobcov 1/ až 14/, žalovaní disponovali všetkými informáciami, vrátane tých, na podklade, ktorých žalobcovia 1/ až 14/ odôvodňovali svoje neskoršie tvrdenie, že pri uzatváraní poistných zmlúv boli žalovaným 1/, resp. žalovaným 2/ konajúcim pri uzatváraní zmlúv za žalovaného 1/, uvedení do omylu ohľadne skutočnosti, ktorá bola pre ich uskutočnenie (uzavretie) rozhodujúca. Za týchto individuálnych okolností prípadu by bolo bezpodmienečné prihládanie na vznesenú námietku premičania tohto práva voči žalobcom 1/ až 14/ neprímerane prísne, z dôvodu ktorého považuje odvolací súd odopretie priznania účinkov námietke premičania vo vzťahu k právu dovolať sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu pre jej rozpor s dobrými mravmi aj s poukazom na predchádzajúce odseky odôvodnenia tohto rozsudku za právne akceptovateľné.

42. K žalovanými 1/ a 2/ namietanej neopodstatnenosti právneho záveru súdu prvej inštancie o relatívnej neplatnosti označených poistných zmlúv z dôvodu, že tieto boli zo strany žalobcov 1/ až 14/ uzavreté v omyle vychádzajúcim zo skutočnosti, ktorá bola pre ich uzavretie rozhodujúca odvolací súd konštatuje, že v priebehu celého konania nebol zo strany žalovaných 1/ a 2/ predložený jediný dôkaz o tom, že by boli žalobcovia 1/ až 14/ v čase uzavretia zmlúv riadnym a preukázateľným spôsobom informovaní o výške jednotlivých poplatkov a administratívnych nákladov, o ktoré sa mesačne znižovala hodnota účtu poistníkov, ani jednoznačný spôsob ich vyčíslenia a určenia a ani o výške poplatkov, ktoré mali byť zrazené z účtu poistníkov v prípade zmeny poistnej zmluvy s uvedením do stavu bez platenia poistného. Je nepochybné, že ani poistné zmluvy a ani všeobecné poistné podmienky, na ktoré svojou inkorporačnou doložkou poistné zmluvy odkazujú tieto relevantné údaje neobsahujú. Uvedené platí aj pre poplatok určený na krytie rizika pre prípad smrti v investičnom životnom poistení, ktorého určenie malo v zmysle čl. 11 ods. 5 všeobecných poistných podmienok vychádzať z poistno-technických zásad výpočtu poistného, ktoré vzhľadom na absenciu inkorporačnej doložky a súčasne aj ich konkrétneho znenia nemožno považovať za súčasť poistnej zmluvy; navyše v konaní nebol preukázaný ani ich obsah. V priebehu konania bolo pritom zo žalovaným 1/ zostaveného skráteného prehľadu vývoja hodnoty účtu a mesačných poplatkov (napr. vo vzťahu k žalobcovi 2/ zaradenému pod č. I. 107-112 spisu) dostatočne preukázané mesačné zrážanie takýchto poplatkov, resp. nákladov na správu/zmluvu, a to v rozsahu zásadne ovplyvňujúcom hodnotu účtu poisteného. V konaní rovnako nebolo žalovanými 1/ a 2/ preukázané, že by žalobcovia 1/ až 14/ boli informovaní o výške jednotlivých poplatkov a nákladov súvisiacich s investičným poistením a to či už žalovaným 2/ ako obchodným zástupcom žalovaného 1/, alebo konkrétnymi sprostredkovateľmi konajúcimi v mene žalovaného 2/. V tomto smere súd prvej inštancie vo vzájomných súvislostiach vecne správne zhodnotil aj také zistené skutočnosti, akou je samotné označenie týchto zmlúv názvom „investičné konto budúcnosti“, označenie zvoleného investičného fondu, spôsob prezentácie a propagácie poistného produktu vyplývajúci z oboznámených prospektov s logom žalovaného 2/, existenciu inštrukcií žalovaného 2/ konajúceho pri uzavieraní obdobných poistných zmlúv za žalovaného 1/, svedčiacich o použití manipulačných techník k získaniu čo najväčšej skupiny klientov (resp. pri komunikácii s klientami) a podobne, čo súd prvej inštancie podrobne rozviedol najmä v bodoch 184. až 185. odôvodnenia napadnutého rozsudku, so záverom ktorým sa odvolací súd stotožňuje a v podrobnostiach na neho poukazuje. Za tohto stavu žalobcovia 1/ až 14/ nemohli byť pred uzavretím poistných zmlúv objektívne informovaní o okolnostiach, ktoré je potrebné považovať za rozhodujúce pre uskutočnenie zamýšľaných poistných zmlúv, z dôvodu ktorého súd prvej inštancie dôvodne dospel k prejudiciálnemu právnomu záveru o neplatnosti poistných zmlúv z dôvodu, že tieto boli zo strany žalobcov 1/ až 14/ uzavreté v omyle vychádzajúcim zo skutočnosti, ktorá bola pre ich uzavretie rozhodujúca, a za situácie, že osoba, ktorej bol tento úkon určený, tento omyl vyvolala alebo o ňom musela vedieť.

43. Nad rámec uvedeného dôvodu neplatnosti poistných zmlúv, zohľadňujúc aj ostatnú právnu argumentáciu žalobcov 1/ až 14/, prezentovanú v závere konania pred súdom prvej inštancie, resp. v odvolacom konaní vo vyjadreniach k odvolaniu, že pri uzavretí týchto zmlúv sa žalovaný 1/ a 2/ dopustil nekalých obchodných praktík, v dôsledku čoho je nutné uzavreté poistné zmluvy sankcionovať absolútnou neplatnosťou pre ich rozpor s dobrými mravmi, odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie v bodoch 177. a 183. odôvodnenia napadnutého rozsudku poukazuje na § 8 ods. 1 zákona č. 634/1992

Zb. v znení platnom v čase uzavretia poisťných zmlúv, ktorým bolo zakázané neúplné, nepresné a nejasné informovanie spotrebiteľa o skutočných vlastnostiach služieb, teda v danom prípade služby poistenia, na ktorej poskytnutie sa poisťnými zmluvami zaväzoval žalovaný 1/. Pokiaľ spotrebiteľ nie je úplne, presne a jasne informovaný o skutočných vlastnostiach poskytovanej služby, nemožno považovať konanie dodávateľa za zodpovedajúce čestnej obchodnej praxi, resp. odbornej starostlivosti. Takéto konanie nemožno identifikovať inak, než ako konanie rozporné s dobrými mravmi, ktoré bolo v spotrebiteľských právnych vzťahoch síce legálne definované až následným zákonom č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov ako konanie v rozpore so vžitými tradíciami vykazujúce zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo privodzujúce spotrebiteľovi ujmu pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, resp. využívajúce omyl, lešť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán, či porušovanie zmluvnej slobody, nakoľko aj v čase uzavretia predmetných poisťných zmlúv bolo právne relevantné konanie dodávateľa spočívajúce v prejave vôle smerujúcemu najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú, ako podmienky vzniku právneho úkonu v prípade jeho rozporu s dobrými mravmi (tak ako v prípade rozporu so zákonom) sankcionované absolútnou neplatnosťou (§ 39 OZ). Práve v tomto kontexte je potrebné hodnotiť ako použiteľné aj závery vyplývajúce z rozsudku Súdneho dvora EÚ z 02. 02. 2023 vo veci C-208/21 K.D. proti Towarzystwo Ubezpieczeń Ż.S.A., na ktorý vo svojom vyjadrení k odvolaniu poukazujú žalobcovia 1/ až 14/, pri ktorom odvolací súd, na rozdiel od žalovaných 1/ až 2/ nepovažuje za relevantné, že označený rozsudok bol vydaný vo veci týkajúcej sa vzorovej skupinovej zmluvy o životnom poistení (tzv. unit-linked), ale naopak, za relevantné považuje posúdenie konania dodávateľa, či toto konanie umožňovalo spotrebiteľovi, ktorý je poisťníkom, pochopiť povahu a štruktúru poisťného produktu ako aj riziká, ktoré sú s ním spojené a v prípade ak by tomu tak nebolo, aby za takúto nekalú obchodnú prax poistovníka niesla zodpovednosť. V tomto kontexte kvalifikuje odvolací súd odvolaciu argumentáciu žalovaných 1/ a 2/, podľa ktorej súd prvej inštancie nesprávne zhodnotil obsah a význam výpovede svedkyne T. O. ak nedostatočnú. Podľa odvolacieho súdu nie je podstatné, že cit.: „počas školení zo strany žalovaného 2/ boli upozornení na to, že nemôžu sľubovať, resp. garantovať percentá zhodnotenia zaplateného poisťného“, podstatné je, že ani z jej výpovede, a ani z iného dôkazu realizovaného v konaní nevyplýva, že by žalobcovia 1/ až 14/ boli pri uzatváraní predmetných poisťných zmlúv informovaní o výške poplatkov a iných nákladov, ktorými budú ich investície do poistenia zaťažené, a že ich rozsah by mal mať tak závažný dopad na výšku ich výnosov, ktorý bol v okolnostiach veci preukázaný. Z výpovede označenej svedkyne tiež vyplynulo, že investovanie do fondov bola v rokoch 2001-2002 cit.: „nová vec“, že sprostredkovatelia predmetného poistenia neboli ohľadne spôsobu vkladania prostriedkov do poistenia správne zaškolení, a že nimi prezentovaný spôsob bol pre spotrebiteľov celkovo nevýhodný, z čoho je zrejmé, že žalobcovia 1/ až 14/ ako spotrebiteľia nemohli byť v čase uzavretia zmlúv úplne a presne informovaní o skutočných vlastnostiach poskytovanej služby. Na závere o neplatnosti sporných poisťných zmlúv uzavretých žalovaným 1/ so žalobcami 1/ až 14/ nemení nič ani skutočnosť, že niektorí zo žalobcov boli ako zástupcovia žalovaného 2/ následne činní pri dojednávaní obdobných poisťných zmlúv s ďalšími spotrebiteľmi, keď zo strany žalovaných 1/ a 2/ nebolo preukázané ich správne a úplné zaškolenie o podmienkach poistenia, a to obzvlášť k momentu uzavretia ich vlastných poisťných zmlúv uzavretých so žalovaným 1/. Preto aj keď poisťná zmluva každého zo žalobcov neobsahuje žiadnu garanciu percentuálneho zhodnotenia investovaných finančných prostriedkov, čo v konaní sporné nebolo, podľa názoru odvolacieho súdu už len poskytnutie informácie záujemcom o uzavretí predmetných zmlúv o aktuálnych výnosoch investičných fondov 18 % ročne v čase ich uzavretia, spolu s ostatnými informáciami uvedenými v reklamných prospektoch týkajúcich sa produktu, s prihliadnutím na spôsob označenia zmluvy, pri súčasnom neuvedení presných a jasných informácií o rizikách realizovaných investícií a rozsahu zrážok z nich, odôvodňuje záver o neplatnosti týchto zmlúv, či už ako relatívnej v zmysle ust. § 40a OZ v spojení s § 49a OZ, alebo ako absolútnej v zmysle ust. § 39 OZ s poukazom na ust. § 8 ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb., čo je prvým z predpokladov vzniku nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia.

44. Odvolací súd sa pritom stotožňuje odôvodnením súdu prvej inštancie o predpokladoch vzniku nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia uvedeným v bodoch 188. odôvodnenia napadnutého rozsudku. Súčasne dodáva, že bezdôvodné obohatenie je v ust. § 451 OZ konštruované ako predmet plnenia, ktorý sa má vydať – ide o všeobecnú zásadu, že ten, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí toto obohatenie vydať. Povinnosť vydať bezdôvodné obohatenie nie je viazaná na splnenie subjektívnych predpokladov - má ju každý, kto sa na úkor iného obohatí, pričom stačí, že k obohateniu došlo bez

právom uznaného dôvodu, alebo spôsobom, ktorý právny poriadok neuznáva (pravda, v niektorých prípadoch bude tvoriť právnu skutočnosť zakladajúcu bezdôvodné obohatenie protiprávne, prípadne aj zavinené protiprávne správanie obohateného). Právna úprava bezdôvodného obohatenia neplní sankčnú (a tým ani preventívnu) funkciu, jeho pôsobenie je čisto reparačné a sleduje morálnu zásadu spravodlivosti, aby sa nikto neobohatil na úkor iného (porovnaj ust. § 456 OZ, ktoré neumožňuje ponechať si neprislúchajúci prospech dokonca ani v prípade, že ten, komu prináleží nie je známy). Pre vznik nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia nie je dôležité, ako so získaným bezdôvodným obohatením ten, ktorý sa obohatil následne naložil, dôležité je, že v konkrétnom momente u neho ku vzniku takéhoto bezdôvodného obohatenia došlo.

45. Podľa názoru odvolacieho súdu však súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil splnenie podmienok solidárnej zodpovednosti obidvoch žalovaných (t. j. podmienok vzniku tzv. pasívnej solidarity), ktoré bolo žalovanou stranou v spore namietané. Pasívna solidarita upravená v ust. § 511 ods. 1 OZ, je charakterizovaná viacerými subjektmi na dlžníckej strane a ich povinnosťou splniť dlh tomu istému veriteľovi spoločne a nerozdielne. Solidarita môže byť založená jednak právnym predpisom, pričom v takomto prípade pasívna solidarita je upravená výslovne a vyplýva zo znenia toho ktorého ustanovenia právnej normy, môže byť ďalej založená rozhodnutím súdu, ale aj dohodou účastníkov alebo povahou plnenia. V súdenom prípade záväzkový vzťah z bezdôvodného obohatenia nepochybne vznikol z dôvodu neplatnosti poisťných zmlúv len medzi žalobcami 1/ až 14/ a žalovaným 1/ ako poisťiteľom, ktorému žalobcovia 1/ až 14/ uhradili dohodnuté poisťné. Aj keď žalovaný 2/ ako obchodný zástupca žalovaného 1/ svojím konaním na uzavretí neplatných poisťných zmlúv participoval, v konaní nebolo preukázané poskytnutie žiadneho plnenia žalobcami 1/ až 14/ priamo žalovanému 2/. Skutočnosť, či žalovaný 1/ následne z nejakého právneho dôvodu (napr. medzi nimi uzavretej mandátnej zmluvy) previedol časť zo žalobcami 1/ až 14/ poskytnutého plnenia žalovanému 2/ je pre posúdenie právnej zodpovednosti z bezdôvodného obohatenia vzniknutého na úkor žalobcov 1/ až 14/ právne irelevantná. Žalovaný 2/ sa tak na úkor žalobcov 1/ až 14/ bezdôvodne neobohatil, z dôvodu ktorého nemohla medzi žalovanými 1/ a 2/ vzniknúť ani pasívna solidarita, založená na plneniach, ktoré žalobcovia 1/ až 14/ poukázali na účet žalovaného 1/ spravujúc sa neplatnými poisťnými zmluvami. Preto nebolo správne rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorý vo výrokoch I. až XIV. napadnutého rozsudku zaviazal nielen žalovaného 1/, ale aj žalovaného 2/ na povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť jednotlivým žalobcom bezdôvodné obohatenie špecifikované v označených výrokoch napadnutého rozsudku, z dôvodu ktorého bol odvolací súd vo vzťahu k žalovanému 2/ nútený napadnutý rozsudok vo výrokoch I. až XIV. zmeniť tak, že s výnimkou rozsudkom zamietnutej časti (výrok XV.) žalobu zamietol. Vo vzťahu k žalovanému 1/ bol však právny záver súdu prvej inštancie o vzniku bezdôvodného obohatenia na úkor žalobcov 1/ až 14/, ako aj o nesplnení podmienok jeho premlčania vecne správny, z dôvodu ktorého odvolací súd nároky na jeho vydanie vo vzťahu medzi žalovaným 1/ a jednotlivými žalobcami, vyplývajúce z výrokov I. až XIV. napadnutého rozsudku ako vecne správny potvrdil.

46. K námietkam nesprávneho právneho posúdenia otázky premlčania práva žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia odvolací súd uvádza, že pre premlčanie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia ustanovuje § 107 OZ kombinovanú premlčaciu dobu, a to subjektívnu, ktorá je dvojročná, a objektívnu, ktorú nemožno prekročiť, hoci by ešte boli podmienky na plynutie subjektívnej premlčacej doby, a ktorej dĺžka je určená rozdielne podľa charakteru získania bezdôvodného obohatenia. V prípade, ak bolo bezdôvodné obohatenie získané bez úmyselného konania, jej dĺžka je tri roky, a ak bol taký prospech získaný úmyselne, OZ určil jej dĺžku v rozsahu desať rokov. Plynutie týchto lehôt je ustanovené odlišne a aj ich plynutie a skončenie nie je od seba závislé, to znamená, že obidve premlčacie doby začínajú, plynú a končia nezávisle na sebe. Osobitne je upravený aj začiatok plynutia týchto premlčacích dôb. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby sa vyžaduje skutočná, nie iba predpokladaná vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor bolo bezdôvodné obohatenie získané a kto ho získal. Bez tejto vedomosti je spotrebiteľ v presvedčení, že jeho povinnosťou je (bolo) plniť zmluvne dohodnutý záväzok, ktorého návrh riadne a podľa dôvery spotrebiteľa v súlade so zákonom vypracoval veriteľ - dodávateľ ponúkajúci svoj produkt. Nestačí preto len predpokladať, že oprávnená osoba skutkové okolnosti mohla vedieť, alebo sa ich mohla alebo mala dozvedieť, ak by vynaložila potrebnú starostlivosť (por. napr. uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/29/2021 z 28. 09. 2021, ale aj bod 190. odôvodnenie napadnutého rozsudku, s ktorým sa odvolací súd stotožňuje a v podrobnostiach na neho poukazuje). Naproti tomu, plynutie objektívnej premlčacej doby je upravené bez akejkoľvek závislosti od subjektívnej vedomosti oprávneného o neoprávnenom majetkovom prospechu získanom na jeho úkor; v zmysle ust. § 107 ods. 2 OZ plynú odo dňa, keď k bezdôvodnému obohateniu došlo.

47. V okolnostiach súdeného prípadu súd prvej inštancie podľa názoru odvolacieho súdu vecne správne konštatoval, že v prejednávanej veci nie je možné začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby stotožniť ani s dňom uzatvorenia poisťných zmlúv, nakoľko v čase uzatvárania poisťných zmlúv žalobcovia nemali dôvod pochybovať o platnosti týchto poisťných zmlúv, ani odvíjať ani od domnienky znalosti spotrebiteľa o právnej úprave viažucej sa na predmetnú vec, k čomu s ohľadom na obsah odvolacích námietok žalovaných 1/ a 2/ odvolací súd dodáva, že jej začiatok nemožno odvodzovať ani od doručenia prvých oznámení o stave poisťných účtov jednotlivým žalobcom 1/ až 14/, tak ako boli žalovaným 1/ predložené do konania. Ich obsahom bolo len oznámenie o stave ich účtu v investičnom poistení k určitému dátumu, o počte počiatočných jednotiek a ich hodnote, o počte akumuláčnych jednotiek a ich hodnote a o poisťnej sume pre prípad smrti k príslušnému dňu. Tieto oznámenia však pri jednotlivých žalobcoch neosvedčujú konkrétnu vedomosť o vzniku ich bezdôvodného obohatenia vo vzťahu k žalovanému 1/, ani vedomosť o neplatnosti poisťných zmlúv, a takúto vedomosť vzhľadom na obsah svedectva T. O. o neúplnosti a nesprávnosti zaškolenia zástupcov žalovaného 2/ bez ďalšieho nemožno považovať za preukázanú ani u tých žalobcov, ktorí mali byť následne činní pri dojednávaní obdobných poisťných zmlúv s ďalšími spotrebiteľmi. Preto súd prvej inštancie dôvodne prijal záver, že zo strany žalovaných 1/ a 2/ nebolo preukázané, že by u žalobcov 1/ až 14/ vznikla vedomosť o tom, že sa na ich úkor žalovaní, alebo niektorý z nich bezdôvodne obohatil viac ako 2 roky pred podaním žaloby (t.j. v danom prípade pred 05. 01. 2014, resp. pri žalovanom 14/ viac ako 2 roky pred doplnením žaloby, t.j. pred 08. 10. 2018). Na tom nič nemení ani zmena právnej kvalifikácie nároku uplatňovaného žalobcami 1/ až 14/ v priebehu vedeného súdneho konania, nakoľko právnou kvalifikáciou uplatňovaného nároku prezentovanou sporovou stranou nie sú pri posudzovaní dôvodnosti uplatneného nároku konajúce súdy viazané.

48. Súd prvej inštancie správne právne posúdil aj podmienky plynutia objektívnej premlčacej doby a vecne správne analogicky zohľadnil aj východiská vyplývajúce z rozsudku Súdného dvora EÚ sp. zn. C - 485/19 z 22. 04. 2021, podľa ktorých zásada efektivity v spotrebiteľských právnych vzťahoch bráni takej vnútroštátnej úprave, ktorá by na žaloby podané spotrebiteľom o vrátenie neoprávnené zaplatených súm stanovovala trojročnú premlčaciu lehotu začínajúcu plynúť odo dňa, kedy došlo k bezdôvodnému obohateniu. V danom kontexte je potrebné zohľadniť znevýhodnené postavenie, v ktorom sa spotrebiteľia nachádzajú voči predajcom alebo dodávateľom, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti a skutočnosť, že je možné, že spotrebiteľia nevedia o svojich právach vyplývajúcich zo Smernice č. 93/13, prípadne že nepoznajú jej rozsah. Preto v spotrebiteľských veciach možno trojročnú objektívnu premlčaciu dobu v zmysle ust. § 107 ods. 2 OZ použiť iba v prípade, ak dodávateľ preukáže, že z jeho strany k úmyselnému zavineniu na vzniku bezdôvodného obohatenia za žiadnych okolností nedošlo. To však nebol súdený prípad, nakoľko, ako už bolo vyššie odôvodnené, žalovaný 2/, ktorý pri uzatváraní zmlúv konal za žalovaného 1/ neposkytol žalobcom 1/ až 14/ úplné a presné informácie potrebné pre starostlivé rozhodnutie spotrebiteľov týkajúce sa uzavretia predmetných poisťných zmlúv. Pokiaľ ide o určenie začiatku plynutia tejto 10 ročnej premlčacej lehoty, odvolací súd nesúhlasí s právnou argumentáciou žalovaných 1/ a 2/, že objektívna premlčacia lehota na vydanie bezdôvodného obohatenia začala žalobcom 1/ až 14/ plynúť dňom uzavretia jednotlivých poisťných zmlúv, z dôvodu ktorého bola žaloba vo veci podaná až po jej uplynutí. Naopak, opierajúc sa o závery vyplývajúce z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5XObdo/99/2019 z 24. 05. 2022 odvolací súd zastáva názor, že pokiaľ žalovaný 1/ dlhodobo získaval na úkor žalobcov 1/ až 14/ bezdôvodné obohatenie prijímaním plnení bez právneho dôvodu, nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia musí rovnako ako poisťná zmluva, z ktorej tento nárok vznikol, tvoriť jeden celok, a preto až zaplatením posledného poisťného bol u každého zo žalobcov vznik bezdôvodného obohatenia dovŕšený. Žalovaní 1/ a 2/ však v priebehu konania neprodukovali voči žalobcom 1/ až 14/ žiadne konkrétne tvrdenia, v ktoré dni boli realizované jednotlivé úhrady poisťného žalobcami 1/ až 14/, preto nemožno konštatovať, že by žalovaní v tomto ohľade uniesli bremeno tvrdenia a tiež dôkazné bremeno skutočností rozhodujúcich pre posúdenie, či vznesená námietka uplynutia objektívnej premlčacej lehoty nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia bola z ich strany vznesená dôvodne. Bolo by prekročením zásady ne ultra petitem, ak by súd zakladal svoje rozhodnutie na skutkovom základe nezodpovedajúcim skutkovým tvrdeniam sporovej strany, overeným touto stranou navrhnutými dôkazmi, navyiac s ochranou slabšej sporovej strany, ktorou boli žalobcovia 1/ až 14/, čím by došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces (per analogiam uznesenie NS SR sp. zn. 4Cdo/85/2021 z 12. 02. 2024).

49. Vzhľadom na vyššie uvedené závery, osvedčujúce splnenie podmienky úspešného uplatnenia nároku vyplývajúceho z porušenia práva žalobcov 1/ až 14/ ako spotrebiteľov, zákonne zakotvanej v ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. [teraz ust. § 3 ods. 1 písm. e) zákona č. 108/2024 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len „zákon č. 108/2024 Z.z.“), je potrebné hodnotiť ako právne neopodstatnenú aj odvoláciu námietku žalovanej 1/ voči napadnutému rozhodnutiu súdu prvej inštancie vo vzťahu medzi žalovanou 1/ a žalobcami 1/ až 14/ o priznaní nároku na finančné zadosťučinenie vo výške priznanej výrokmi I. až XIV. napadnutého rozsudku. Dôvodnosť aj rozsah finančného zadosťučinenia priznaného výrokmi I. až XIV. napadnutého rozsudku potvrdených výrokom I. tohto rozsudku odvolacieho súdu bola dostatočne odôvodnená v bodoch 197. až 209. napadnutého rozsudku, s ktorými sa odvolací súd, s výnimkou záveru o dôvodnosti priznania tohto nároku voči žalovanému 2/, plne stotožňuje a v podrobnostiach na nich poukazuje. Zmena napadnutého rozsudku bola nevyhnutná len pokiaľ ide o uplatnený nárok na finančné zadosťučinenie voči žalovanému 2/, voči ktorému žalobcovia 1/ až 14/ neboli s uplatneným nárokom na vydanie bezdôvodného obohatenia procesne úspešní, z dôvodu čoho nebolo možné voči žalovanému 2/ považovať za naplnenú podmienku vyplývajúcu z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. (teraz ust. § 3 ods. 1 písm. e/ zákona č. 108/2024 Z. z.).

50. Z už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných, súdov vyplýva, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku strany sporu, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty strán (viď napr. aj rozhodnutia ÚS SR II.ÚS 251/2004, II.ÚS 200/2009 a podobne). Na ďalšiu irelevantnú, resp. pre právne posúdenie okrajovú, právnu argumentáciu žalovaných 1/ a 2/, zachádzajúcu do nadbytočných podrobností, nespôsobilú už privodiť úspech odvolaniu, preto odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

51. Z vyššie rozvedených dôvodov bol preto napadnutý rozsudok vo výrokoch I. až XIV., vo vzťahu medzi žalovaným 1/ a jednotlivými žalobcami 1/ až 14/, t.j. čiastočne, postupom podľa ust. § 387 ods. 1 CSP, potvrdený ako vecne správny a vo vzťahu medzi žalovaným 2/ a žalobcami 1/ až 14/, t.j. čiastočne, postupom podľa ust. § 388 CSP, zmenený tak, že s výnimkou rozsudkom zamietnutej časti (výrok XV.) bola medzi nimi žaloba pre nepreukázanie podmienok vzniku tvrdeného hmotnoprávneho vzťahu (a teda jeho vecnej pasívnej legitímácie) odvolacím súdom zamietnutá.

52. Vo vzťahu k rozhodnutiu súdu prvej inštancie o trovách konania (výroky XVI. až XIX.) napadnutého rozsudku je však nutné, aj s ohľadom na zmenu hmotnoprávneho posúdenia právneho vzťahu žalobcov 1/ až 14/ voči žalovanému 2/ konštatovať na úrovni základného súdneho konania nedostatočné preskúmanie podmienok relevantných pre aplikáciu ust. § 257 CSP, umožňujúceho inak úspešnej sporovej strane náhradu účelne vynaložených trov nepriznať a čiastočne aj nepreskúmateľnosť jeho použitia pokiaľ ide o úvahy o absencii ekonomického dopadu na žalovaných 1/ a 2/. V aktuálnom štádiu však odvolacie konanie neposkytovalo dostatočný priestor pre doplnenie podkladov významných pre dôkladnú analýzu a riadne odôvodnenie rozhodnutia o použití, resp. nepoužití do úvahy pripadajúcich ustanovení CSP relevantných pre rozhodnutie o tomto súvisiacom nároku, pričom bez náležitého zistenia týchto podmienok a bez umožnenia sporovým stranám sa k možnosti použitia najmä ust. § 257 CSP sa vyjadriť, by došlo k založeniu podmienok pre porušenie procesných práv subjektov zúčastnených konania, v miere spôsobujúcej porušenie práva na spravodlivý proces. V zhode s ustálenou judikatúrou (por. napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/266/2019 z 25. 06. 2020) má odvolací súd za to, že v prípade použitia ustanovenia § 257 CSP je súd povinný „vytvoriť procesný priestor“ umožňujúci stranám sporu vyjadriť svoje stanovisko k prípadnému použitiu tohto ustanovenia [pozri k tomu rozsudok ESLP Čepek proti Českej republike (sťažnosť č. 9815/10), ako aj nálezy Ústavného súdu ČR, sp. zn. PL. ÚS 46/13 a sp. zn. I. ÚS 1593/15]. Strana sporu teda má právo byť explicitne vyzvaná, aby k prípadnej aplikácii ust. § 257 CSP vyjadrila včas svoje stanovisko. Existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa musí súd vo svojom rozhodnutí riadne a presvedčivo odôvodniť, pretože v opačnom prípade by mohlo ísť o postup, ktorý by mohol mať znaky svojvôle. Aj podľa ustálenej súdnej praxe (pozri bližšie napr. nález Ústavného súdu SR, sp. zn. III.ÚS 119/03 či uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5Cdo/67/2010) výnimočnosť použitia ust. § 257 CSP, ako aj to, v čom súd videl, že išlo o prípad hodný osobitného zreteľa, musí byť náležite odôvodnené (Števec, M.; Ficová, S.; Baricová, J.; Mesiarkinová, S.; Bajánková, J.; Tomašovič, M.; a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016.

s. 940 - 943). Preto odvolací súd postupom podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b/ CSP napadnutý rozsudok v tejto časti zrušil, a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie v zmysle ust. § 391 CSP.

53. Úlohou súdu prvej inštancie po vrátení veci bude opätovne zhodnotiť relevantné aspekty prípadu majúce význam pre rozhodovanie súdu o nároku na náhradu trov konania, správne ich právne posúdiť ako podľa ust. § 255 CSP, tak aj podľa ust. § 257 CSP, resp. ostatných do úvahy pripadajúcich ustanovení procesnej právnej úpravy, pri interpretácii obsahu ktorej je žiadúce prihliadať na relevantnú judikatúru [napr. uznesenia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2MCdo/17/2009, sp. zn. 5Cdo/67/2010 či sp. zn. 3MCdo/46/2012, ale aj rozsudok Súdneho dvora EÚ (štvrtá komora) v spojených veciach sp. zn. C-224-19 a C-259/19 zo 16. 07. 2020, či vo veci sp. zn. C-714/22, resp. z nich vychádzajúci rozsudok odvolacieho súdu sp. zn. 20Co/99/2019-913 z 19. 09. 2024]. Súčasne je jeho úlohou vytvoriť procesný priestor umožňujúci stranám sporu vyjadriť svoje stanovisko k prípadnému použitiu tohto ustanovenia, o tomto uplatnenom nároku rozhodnúť a svoje rozhodnutie náležite a presvedčivo odôvodniť.

54. V ďalšom rozhodnutí súd prvej inštancie súčasne v zmysle ust. § 396 ods. 3 CSP rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania.

55. Toto rozhodnutie bolo senátom odvolacieho súdu prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).